

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izdaja
vsaj ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.-, po razmaš-
tjih dostavljena Din 5.- mesečno

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUGOSLOVENSKI DIJAŠKI DOM V PRAGI OTVORJEN

V navzočnosti najodličnejših predstavnikov je bil včeraj v Pragi
otvorjen „Aleksandrov dom“, ki je najmodernejši dijaški dom v
Evropi

Praga, 29. oktobra. h. Danes dopoldne
ob 11. se je vršila otvoritev novozgraj-
nega zavetišča za jugoslovanske dijače
v Pragi, imenovanega „Aleksandrova
doma“, ki je gotovo eden najlepših in
najmodernejših urejenih dijaških domov
ne samo na Češkoslovaškem, marveč sko-
roda v vsej Evropi. Otvoritvena sveča-
nost se je pretvorila v novo prisočno ma-
nifestacijo češkoslovaško-jugoslovanskega
bratstva, ki je dobilo v tej impozant-
ni zgradbi še en nov videz dokaz.

Svečanosti so se udeležili najodličnejši
predstavniki ter velika množica občin-
stva, ki je pri tej priliki znova dokumen-
tiralo svojo naklonjenost in svoje sim-
patije do jugoslovanske akademske omla-
dine. Protektor današnje svečanosti je
bil prezident češkoslovaške republike g.
Masaryk, ki ga je zastopal njegov kan-
celar g. dr. Šmal. Nj. Vel. kralja Aleksan-
dra in jugoslovensko vlado je zastopal
jugoslovenski poslanik v Pragi g. dr.
Grisogono, navzoči pa so bili nadalje
predsednik poslanske zbornice g. dr. Sta-
nek, zunanji minister g. dr. Beneš, praški
primor g. dr. Baxa, rektor češke tehni-
ke dr. Mühlbauer, dekani vseh fakultet
praških univerz, zastopniki univerz v
Prnu in Bratislavi, zastopniki praškega
občinskega sveta ter predstavniki raznih
kulturnih, nacionalnih in drugih organi-
zacij s češkoslovaško-jugoslovensko ligo
pod vodstvom prof. dr. Murka na čelu.

Svečanost je otvoril praški pevski
zbor »Smetana« s Smetanovo »Vijeno-
ko«, nakar je nagovoril zbrane odličniki in
ostalo občinstvo predsednik odbora za
zgradbo jugoslovanskega dijaškega do-
ma, generalni direktor g. dr. Peter Zenkl,
ki je ob vseh prirediteljih najprej
predlagal, da se odpošljejo zahvalne
brzojavke Nj. Vel. kralju Aleksandru in
prezidentu Masaryku. V svojem nadalj-
njem govoru je nato obširno orisal zgo-
dovino nastanka tega doma, ki je plod
požrtvovalnega dela v najtežjih časih
gospodarske krize in viden znak češko-
slovaško-jugoslovanske vzajemnosti. G.
dr. Zenkl je izrekel zahvalo vsem, ki so
kakorkoli pripomogli do uresničenja tega
velikega načrta za pospeševanje medse-
bojnega zblizavanja in naglasil, da gre
na prvem mestu zahvala Nj. Vel. kralju
Aleksandru in prezidentu Masaryku, ki
sta oba z obilnimi denarnimi prispevki v
največji meri pripomogla do tega, da je
jugoslovensko dijaštvo dobilo v češko-
slovaški prestolnici svoj lastni dom. Prav
tako se je iskreno zahvalil češkoslovaški
in jugoslovenski vladi, ki sta podprli to
akcijo, a prav posebej je izrazil zahvalo
praški mestni občini, ki je dala brezplačno
na razpolago obsežno parcelo na naj-
lepšem kraju Prage in vrhu tega poklo-
nila v proslavo 70. letnice primatorja dr.
Baxe še 100.000 Kč. Imenoma se je za-
hvalil dr. Zenkl ministru g. dr. Albertu
Kramérju, ki se je kot svojčasni poslan-
nik v Pragi in pozneje kot minister s se-
prav posebej vno zavzemal za uresni-
čenje tega velikega načrta. V enaki meri
gre zahvala tudi jugoslovanskemu pro-
svetnemu ministru, ki je pokazal za to
akcijo popolno razumevanje in naklonil
vso svojo podporo. Svoj govor je g. dr.
Zenkl zaključil z željo, da bi ta dom še
bolj poglobil bratske odnose med Ju-
goslavijo in Češkoslovaško.

V imenu češkoslovaške vlade je nato
spregovoril še prosvetni minister g. dr.
Derer, ki se je prav tako zahvalil vsem,
ki so pripomogli k zgradbi tega doma.

Nato je v toplem govoru izrekel za-
hvalo v imenu Nj. Vel. kralja Aleksandra
in jugoslovanske vlade jugoslovenski po-
slanik g. dr. Prvoslav Grisogono, ki se
je posebej zahvalil iniciatorju tega
načrta g. dr. Zenklju.

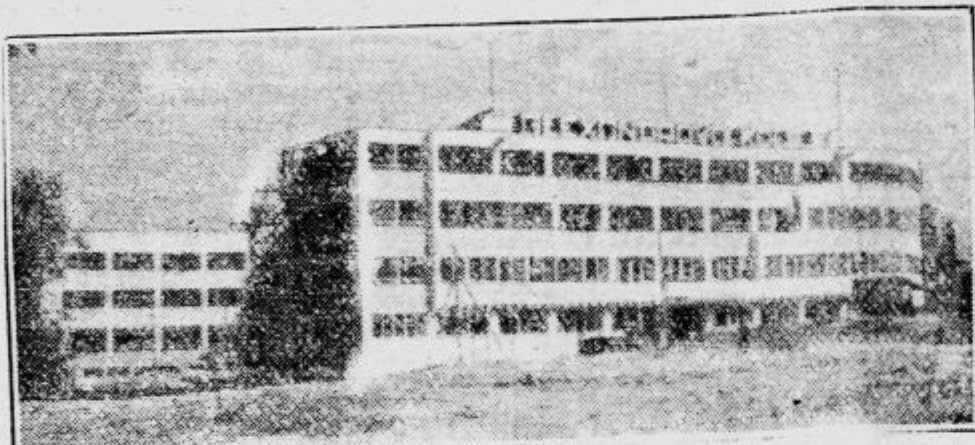
Med drugimi je govoril nato tudi bol-
garski poslanik g. Pančo Dorev, ki je pri
tej priliki izrazil željo, naj bi se slovans-
ki narodi spoprijemali ne samo po je-
ziku, marveč tudi po srcu.

Govorilo so nato še dekan češke filo-
zofske fakultete dr. Otokar Fišer, rektor
tehnične dr. Mühlbauer, zastopnik britan-
slavske univerze ter predsednik češko-
slovaške-jugoslovanske lige univ. prof.
dr. Murko, za Jadransko stražo publicist
in književnik g. Jaroslav Kvapil, za ju-
goslovensko dijaštvo pa akademik Per-
ković ter za češkoslovaško dijaštvo aka-
demik Kořinek. Za dosedanjí jugosloven-
ski dijaški dom je spregovoril dr. Pasov-
ski, ki je izrazil nado, da se bodo sedaj,
ko bo imelo jugoslovensko dijaštvo svoj
prostorni dom, medsebojni odnosi še
bolj poglobili. Pevski zbor je nato zapel
jugoslovensko in češkoslovaško himno,
nakar so si odličniki in zbrani gostje ogle-
dali dom, ki je zares izredno lepo in mo-
derno urejen.

»Aleksandrov dom«, kakor se ponosno
naziva jugoslovenski dijaški dom v Pra-
gi, je ne samo dokaz tesnih vezi med
obema narodoma, marveč tudi dokaz
največje požrtvovalnosti, s katero je
predvsem češkoslovaška javnost doku-
mentirala svoja bratska čustva do Ju-
goslavije. Nesmrten spomenik na si je po-
stavil s tem domom tudi g. dr. Zenkl,
ki je v zveledno požrtvovalnostjo in vne-
mno vodil vso akcijo od prvega početka
do današnje otvoritve in kljub najtežjim
gospodarskim prilikam zbral potrebna
sredstva za uresničenje tega načrta in

s tem dokazal, da se dajo s složnim
delom premagati tudi največje ovire.
»Aleksandrov dom« pa naj postane tori-

šče ne samo češkoslovaško-jugosloven-
skega bratstva, marveč vseslovaške vza-
jemnosti.

O domu samem smo nedavno že obšir-
neje poročali. Zanimale pa bodo gotovo še
naslednje podrobnosti: Dom bo središče ju-
goslovenskih študentov, ki jih je v Pragi
povprečno okrog 300 letno. Na ta način bo
ugodno davni potrebi naše mladine, ki je
doslej bila nameščena v zatohli zgradbi ali
pa je životala po nehygienjskih zasebnih
stanovanjih v celosti. Glavno zaslugu za
zgradbo naših študentov v Pragi ima g. dr.
Peter Zenkl, velik prijatelj našega naroda,
upravnik centrale zavoda za socialno za-
varovanje. G. Zenkl je uspešno dobil od
vlade CSR podporo za odplačilo stroškov
v roku 20 let, od občinske uprave pa zem-
ljišče. Načrte je izvršil arhitekt g. Nikola
Dobrovič, po rodu iz Novega Sada, ki je
bil med prvimi jugoslovenskimi študenti,
ki so po vojni študirali v Pragi.

Dom je projektiran v čisto modernem
slogu. Celotna konstrukcija je iz armirane-
ga betona, medprostorje je izpolnjeno s
specijalno opeko. Zgradba ima obliko čr-
ke H z dvema organsko vezanimi dvori-

ščema, kjer je tudi tenišče. Študentje bodo
stanovali po eden ali dva v sobi. Po dve
sobi imata skupno predstobo z umivalni-
kom, s toplo in hladno vodo, s plinsko
pečjo in omaro za obleke. Sobe so dolo-
čene za prebivanje in nemoten uk. Dom
ima veliko skupno biblioteko s čitalnico,
dvorano za predavanja in zabave, lokale
za razne organizacije, veliko dvorano za
risanje, solne terase na kuhinjo in pralnico,
skupno obednico s kuhinjo in pralnico, vse
na centralno kurjavo. Zazidanega je 25.000
m² kub. m, zemljišče pa meri 3300 kv. m. Ce-
lotni stroški znašajo 5 in pol milijona Kč.
Arhitekt Dobrovič je delo stalno nadzoro-
val. V domu je prostora za 160 študentov
in 20 študent. Tretjina mest je rezervirana
za češkoslovaške študente, 2. lahko enako
številu jugoslovenskih dijakov stanuje v
češkoslovaških domovih. Tako naj se dijaki
obeh bratskih narodov čim bolj spoznajo
med seboj. Prošnje sprejema ČJ-liga v Pra-
gi II, Mikolandska ulica 7. Mesečno plačilo
je 180 do 200 Kč.

Angleško-nemški spor

Zaradi aretacije angleškega novinarja v Monakovem
grozi Anglija s prepovedjo uvoza nemškega blaga

London, 29. oktobra. g. Aretacija po-
ročevalca »Daily Telegrapha« Noela
Panterja v Monakovem zbujala splošno
zanimanje. Listi ostro obsojajo postop-
panje nemške vlade. Nekateri zahteva-
jo, kakor svoj čas pri aretaciji angleških
inženjerjev v Moskvi, naj se izda pre-
poved za uvoz nemškega blaga, da se
na ta način prisili Nemčijo k priznanju
določb mednarodne uljudnosti.

Oficijsko potrjujejo, da se bo moral v
Monakovem aretirani angleški novinar
Panter zagovarjati pred državnim so-
diščem v Leipzigu zaradi veleizdaje in
voluntstva. Z njim vred bo obtožen tudi

neki nemški državljani, s katerim je bil
v zvezi.

Nemški poslanik je bil včeraj pozvan
v zunanji urad, kjer ga je zunanji mini-
ster John Simon opozoril na okoliščine
v katerih je bil v Monakovem aretirani
novinar Noel Panter. Zunanji minister
Simon je še enkrat ponovil zahteve, ki
jih je podal angleški poslanik v Berlinu
nemški vidi.

Izvršni odbor novinarske organiza-
cije v Londonu je sprejel soglasno reso-
lucijo, v kateri z ogorčenjem obsoja to
aretacijo. Odbor poziva angleško vlado,
tovariši čimprej izpuščen.

Krvavi izgredi proti židom v Palestini

Pri protizidovskih izgredih v Jaji je bilo v spopadu s policijo 20
Arabev ubiti, nad 100 pa hudo ranjenih

Jafa, 29. oktobra. d. Naraščanje židovske-
ga naseljevanja v Palestini zaradi njihovega
preganjanja v Nemčiji je že dalje časa
povzročalo razburjenje med domačim ara-
bskim prebivalstvom. Za včeraj napovedane
demonstracije Arabev proti židovskemu na-
seljevanju so angleške oblasti prepovedale
nakar so Arabci proglasili splošno stavko.
Po običajnih molitvah v mešajah so se sku-
šali zbrati v demonstracijski sprevod. Poli-
cija je hotela demonstrante razgnati, pr-
tem pa je prišlo do spopada. Demonstranti
so m etalini policiste kamenje, zaradi čes-
sar je bila je najprej nastopila s gu-
miljevskimi, pričela streljati. Policisti so od-
dali več salv in kmalu je ležalo na tleh ve-
liko število mrtvih in ranjenih. Ustreljenih
je bilo 20 ljudi, nad 100 pa ranjenih, med

njimi tudi nekaj policistov. Mesto je po-
dobno vojaškemu taborišču. Ves vladni
okraj je zavarovan z žičnimi ovirami in po-
licijskim kordonom. Po ulicah pa patroli-
rajo oboroženi policisti. Arabci so zaprli
vse trgovine ter se zbirali v mešajah. Raz-
burjenje je zelo veliko in je pričakovati no-
vih nemirov.

Jeruzalem, 29. oktobra. AA. V zvezi z iz-
gredi v Jaji je bil aretirani sorodnik tuka-
jšnjega muftija Jamal al Husein. Z njim vred
je bil prijet tudi vodja mladobratskega po-
kreta Jakub Husein, Nahjuskana množica je
napadla policijo, ki je nato oddala več stre-
lov. Ena oseba je bila ubita, več pa ranje-
nih. Vsi ti izgredi so v zvezi s priseljevan-
jem židov iz Nemčije.

Zima se bliža

London, 29. oktobra. AA. Zadnje dni
je nastopilo po vsej Veliki Britaniji pravo
zimsko vreme. V severnih krajih je zapa-
del visok sneg, ki je ponekod povzročil
prekinitev prometa.

Pariz, 29. oktobra. AA. Kakor poročajo,
je na deželi na mnogih krajih zapadel
sneg tako zlasti v Auxerre in Chaumontu,
kjer ga je padlo 15 cm. V departe-
mentu Cheru sneži brez prestanka. Ponoči
so divjali hudi snežni zemeti.

Tudi Anglija bo odpovedala carinsko premirje

London, 29. oktobra. g. »Daily Mail«
poroča, da bo tudi angleška vlada sledeč
francoskemu vzgledu v kratkem odpove-
dala carinsko premirje. List obžaluje,
da se vlada že ni prej odločila za ta ko-
rak.

Sestanek kralja Borisa in kralja Karola

Bukarešta, 29. oktobra. AA. Kakor je
sedaj določeno, se bo vršil sestanek med
kraljem Karolom in bolgarskim kraljem
Borisom v ponedeljek dne 30. t. m. Kralj
Karol se bo v spremstvu maršala dvora in
zunanjega ministra Titulescu v Gjurjevu
vkrcal na rumunsko kraljevsko jahto in
odplov proti Jimnici. Bolgarski kralj Boris
se bo iz Ruščuka v spremstvu ministrske-
ga predsednika in zunanjega ministra Mu-
šanova prav tako odpeljal s svojo jahto
nasproti rumunskemu kralju. Kralj Boris
bo s svoje jahte prestopil na rumunsko
kraljevsko jahto, kjer se bo sestel z ru-
munskim kraljem. Sestanek se bodo poleg
obeh kraljev udeležili tudi ministri
predsednik Mušanov, rumunski zunanji mi-
nister Titulescu in maršal rumunskega
dvora.

Francija je v enem dnevu izgubila dva velika sinova

Včeraj sta umrla v Parizu dolgoletni državnik Paul
Painleve in sloviti znanstvenik Albert Calmette, ki ga
nazivajo „dobrotnik človeštva“

Pariz, 29. oktobra. AA. Blivši pred-
sednik vlade in mnogokratni minister
Paul Painleve je danes po dolgem bole-
hanju umrl.

Pokojni Paul Painlevé je bil poslanec
departmana Aina. Za poslanca je bil prvič
izvoljen leta 1910. in je bil od takrat
neprestano član poslanske zbornice. Mi-
nister je bil 15krat, dvakrat pa predse-
dnik vlade. V poslednjem Herriotovem
kabinetu je bil minister za letalstvo; ta-
krat je zbolel. Vzlic boleznii je pa vstopil
v Boncourjev kabinet. Po kratkem
zboljanju se mu je pa bolezen tako po-
slabšala, da je moral pustiti delo. Zato
mu tudi Daladier ni ponudil mesta v
svoji vladi. Pokojnika je kropila velika
množica ljudi, med njimi predsednik re-
publike Lebrun in več ministrov. Poko-
pan bo na državne troške v soboto 4.
novembra.

Truplo Paula Painleveja bo od torka
dalje izpostavljeno v kripti konservato-
rija za obrt in umetnost, v soboto ga
bodo pa prepeljali v Panteon.

Paul Painleve

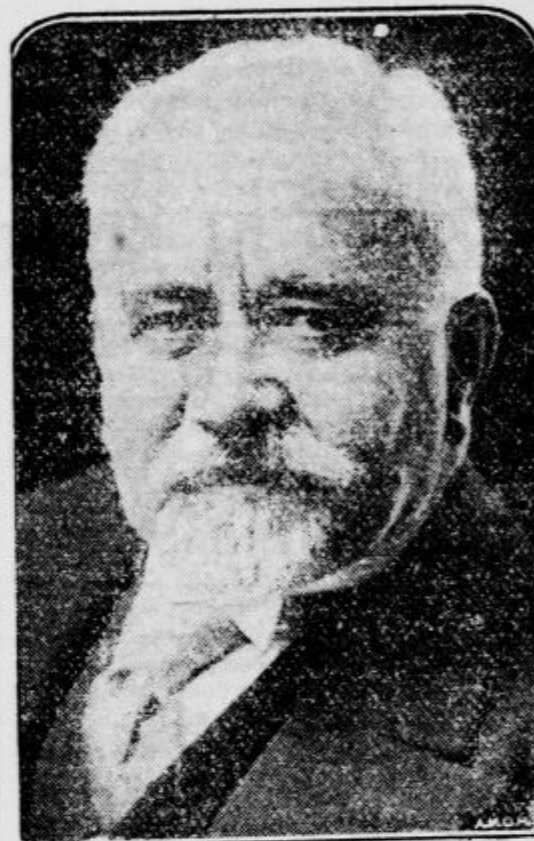
Paul Painleve se je rodil 5. decembra le-
ta 1863. v Parizu. Po poklicu je bil mate-
matik na Sorboni in si je kot znanstvenik
pridobil velik glas tudi izven svoje domo-
vine. Njegovo znanstveno delo je bilo po-
svečeno zlasti teoriji o diferencialni pri-
merjavi. Njegovo znanstveno delo ga je
spravilo v tesno zvezo tudi z rakoplov-
stvom ter je v letih 1909 in 1910 predaval
tudi na visoki šoli za letalstvo. Za svoje
zasluge je bil izvoljen za člana francoske
akademije znanosti ter sličnih ustanov v
Stockholmu, Upsali, Bologni in Rimu.

Politično je pripadal republikanskim so-
cialistom. Prvič je bil minister v Briandovi
vladi oktobra 1915, leta 1917. pa je v vladi
Ribota prevzel resor vojnega ministra ter
je imenoval Focha in Petaina za vrhovna
poveljnika francoske vojske. Septembra
istega leta je postal ministrski predsednik,
toda že mesec dni pozneje je moral napra-
diti mesto Clemenceauu. Do konca vojne je
ostal v ozadju in je prvič zopet stopil v
osredje leta 1924., ko je postal predsednik
poslanske zbornice in je po smrti Milleran-
da kandidiral za predsednika republike, je
pa ostal s 315 proti 515 glasovom proti
Doumergueu v manjšini. Januarja 1925 je
postal zopet predsednik poslanske zbornice
ter je po padcu Herriotove vlade sestavlil
svojo vlado, ki pa jo je par mesecev pozne-
je zamenjala Briandova vlada, v kateri je
zopet prevzel vodstvo vojnega ministrstva,
kateriga je obdržal tudi v poznejših vladah
Brianda in Poincaréa. Po odstopu 8. Brian-
dove vlade leta 1929. se je Painleve za ne-
kaj mesecev umaknil in zopet posvetil svo-
jemu znanstvenemu delu, toda že naslednje
leto mu je v Stegovi vladi bilo poverjeno
ministrstvo za letalstvo, ki ga je obdržal
tudi v naslednjih vladah vse do 28. januar-
ja 1933. ko se je umaknil iz osredja poli-
tičnega življenja.

Kot vojni in letalski minister si je stekel
Painlevé za svojo domovino ogromno zaslu-
ge. Predvsem je z znižanjem vojskega roka
na eno leto dokazal pred vsem svetom
miroljubnost Francije, obenem pa skrbel za
njeno varnost s tem, da je Jono opremil
armado in poskrbel za utrditev francoskih
meja.

Pariz, 29. oktobra. AA. Profesor Al-
bert Calmette je mirno izdihnil sredi
svoje rodbe in stanovanju, ki ga je imel
v Pasteurjevem inštitutu. Ravnatelj
inštituta profesor Roux, ki je že deli
časa nevarno bolan, še niso sporočili o
smrti njegovega dolgoletnega sodelav-
ca, ker se boje, da ga ne bi preveč pri-
zadelo.

Leon Charles Albert Calmette se je ro-
dil 13. julija 1863 v Nizzi. Posvetil se je
medicini in je bil dolga leta zdravnik pri
mornarici in v kolonijah ter je tako prero-
mal skoraj ves svet. Pozneje je postal pro-
fesor za higijeno in bakteriologijo na uni-
verz v Lilu, kjer je z velikimi žrtvami
osnoval zavod za proučevanje tuberkuloze.
Poleg tega zavoda je osnoval tudi več dru-
gih znanstvenih zavodov v Franciji in v
njihnih kolonijah. Leta 1899. ga je Pasteur-
jev zavod v Parizu poslal v Oporto v svrhu

Albert Calmette

Ze od začetka tega stoletja je bilo nje-
govo glavno znanstveno delo posvečeno
iskanju seruma za cepljenje proti tuberku-
lozi. Calmette je na tem polju dosegel pre-
senetljive uspehe. Po trinaestletnem pri-
zadevanju je naposled iznašel cepivo, ki so ga
imenovali z njegovim imenom. S tem cepi-
vom so se vršili dolgoletni poskusi. Od le-
ta 1924. do leta 1928. so v Franciji cepili
75.000 dojenčkov s popolnim uspehom.
Kljub temu pa so mnogi zavistneži ospora-
vali Calmettovo cepivo in so se iz tega
izcimile cele znanstvene vojne. Z zavedo se
je bavilo celo Društvo narodov, ki je odpo-
slalo v Pariz posebno znanstveno komisijo,
ki pa je dala Calmettu popolno zadoščenje.
Mnogo je škodovalo njegovemu imenu ma-
lomarne postopanje nemških zdravnikov v
Lübecku, kjer so z nepravilnim in malomar-
nim postopanjem zastupili pri cepljenju s
Calmettovim cepivom okrog 100 dojenčkov,
od katerih jih je 70 umrlo. Preiskava pa
je pokazala, da so njihovo smrt zakrivil
zgolj nemški zdravniki, ki so cepili otroke
s pokvarjenim cepivom. Danes je Calmetto-
vo cepivo razširjeno že skoraj po vsem
svetu in je na tisoče in tisoče dojenčkom,
pa tudi odraslim, rešilo življenje.

Litvinov izginil

Pariz, 29. oktobra. AA. Davi se je zbra-
lo na Severnem kolodvoru mnogo novinar-
jev in fotografskih reporterjev, menec,
da bodo ujeli sovjetskega zunanjega mi-
nistra Litvinova, toda njega ni bilo. Tudi
obmejni komisar, ki pregleduje potne li-
ste, ga ni najvil. Sovjetsko poslanstvo
pravi, da ni čne ve, sam se je Litvinov
obrnil, niti tega ne, na katero ladjo se bo
vkrcal in v katerem pristanišču.

Ford proti Rooseveltu

Washington, 29. oktobra. d. General
Johnson je sporočil Henryju Fordu, da bo
v primeru, če ne bo v gotovem roku pre-
dložil podatkov, ki jih zahteva National
Automobile Chamber of Commerce, izro-
čil zadevo glavnemu državnemu pravdni-
ku v nadaljnje postopanje.

Ford je glede na to izjavil, da nihče ne
more trditi, da bi ne izjavil določb, ki mu
jih nalaga zakon. General Johnson preti-
rava, če pravi, da ni predložil podatkov
kakor so jih druge družbe. Tudi te družbe
niso predložile teh podatkov, kakor to
določa zakon o obnovitvi.

Uspeh dr. Dollfussa

Dunaj, 29. oktobra. AA. Dunajski listi
vidijo v velikem uspehu avstrijskega no-
tranjega posojila zaupanje prebivalstva v
sedanjo vlado. Tako pravi »Reichspost«:
Izpoved zaupnice 87.000 podpisnikov, ki
so podpisali 266 milijonov šillingov, je več
vredna kakor plebsit, ki ne stane voliča.
Avstrijsko prebivalstvo je s podpisom tega po-
sojila odobrilo politiko dr. Dollfussa.
»N. W. Tagblatt« pa pravi, da je Doll-
fussova vlada postavila vprašanje zaupni-
ce, za katero se je prebivalstvo soglasno
izreklo.

Nova ležišča zlata v Sibiriji

Moskva, 29. oktobra g. V bližini Jakut-
ska pri ustju reke Anabar je vzhodno-
sibirski geološki ekspedicijski po poldru-
gov letu dela odkrila velika ležišča zlata.
S kopanjem zlata prično že v kratkem.

Letalski dom v Rimu

Rim, 29. oktobra. AA. Mussolini je
otvoril včeraj novi letalski dom. V domu,
kamor je prispeval v spremstvu več mi-
nistrov, ga je sprejel Balbo in mu izročil iz-
kaznico stalnega članstva oficirskega
krožka.

Koroški rojaki so zborovali

Celje, 29. oktobra. Sinoči, na večer pred občinim zborom Kluba koroških Slovencev je priredilo pevsko društvo »Olika« v Narodnem domu uspel koncert koroških narodnih pesmi. V začetku koncerta je pozdravil navzočne predsednik kluba dr. Fellacher iz Ljubljane, ki je v svojem govoru očrtal krivičnost koroškega plebscista in hude šolske, kulturne in socialne razmere, v katerih žive naši rojaki na Koroškem. Govoril je tudi g. Brandner iz Maribora.

Danes ob 10. dopoldne je bil v dvorani hotela »Evrope« v. redni občini zbor Kluba koroških Slovencev, ki ga je otvoril predsednik dr. Fellacher. Z občnega zbora so bile poslaničnice vdanostne brzjavke Nj. Vel. kralju in pozdravne ministrskega predsednika dr. Sršćku, generalu Maistru, škofu dr. Rožmanu, banu dr. Marušiću, podbanu dr. Pirkmajerju in ljubljanskemu županu dr. Pucu, obenem pa tudi pismen pozdrav bivšemu koroškemu poslancu dr. Grafenauerju, načelniku oddelka za kmetijstvo inž. Zidanšku, senatorju dr. Rožiču in CMD.

Po odobritvi poročil je predsednik omenil, da se je članstvo zbralo, da oživi spomin na koroški plebscist, pri katerem se je domoljubno prebivalstvo Koroške izreklo za Jugoslavijo. — Tajnik Uršič je poročal, da je število klubovega članstva naraslo. Koroški problem gledamo realno in se ne udajamo

iluzijam. Pospešiti je treba propagandno delo. Klubovi odseki, tako šolski, pevski in prirediteljski so bili poživljeni, odnosno na novo ustanovljeni. Tako osrednji odbor kakor podobori so intenzivno delovali. Osnovan je bil nov podobor v Trbovljah, pripravila pa se tudi ustanovitve podobora v Beogradu. Koroški pevski zbor je letos priredil v dravski banovini več koncertov, ki so lepo uspeli. V Ljubljani se je vršil Grafenauerjev večer, na katerem sta bila izročena Grafenauerju diploma častnega članstva kluba in red jugoslovenske krone. Odbor kluba je večkrat posredoval za člane. Slovensko časopisje je vedno z veseljem prinašalo članke o Koroški, pa tudi v Beogradu so se pričeli zivalno zanimati za koroški problem. Žalostno je, da nudimo Nemcem v državi vse mogoče koristi, med tem ko Slovenci na Koroškem nimajo niti ene svoje šole.

Po ostalih poročilih so sledile volitve. Izvoljen je bil ves dosedanjí odbor s predsednikom dr. Fellacherjem na čelu, k sodelovanju je bilo pa pritegnjenih tudi več novih moči. Nato je povzel besedo v imenu CMD dr. Bavdek, v imenu celjske »Soče« pa g. Luznik. Članarina in vpisnina sta ostali neizpremenjeni. Sprejet je bil predlog, naj se skupščine podoborov vedno vrše pred glavno skupščino.

Žena v sodobnem svetu

Možnost uspeha Jednote slovenskih žen

Naša ženska društva so še pod vtiskom kongresa Jednote slovenskih žen, o katerem so naši listi informirali tudi javnost, čeprav so se te informacije nanašale bolj na zabavni del in na članke kakor pa na stvarni, idejni potek kongresa. Pogrešali smo zlasti osnovnih smernic posameznih delegacij in temelje, na katerih so se zednile. Morda na kongresu samem ni prišlo do jasnosti, kar je zelo verjetno, če pomislim na izjavo neke češke delegatke, ki mi je v osebnem razgovoru rekla, da so se delegatke tudi v načelnem pogledu najbolj zblizvale v medsebojnih pogovori izven kongresa. Je pa bolehal tudi ta kongres za tistimi nedostatkami, za katerimi bolehalo vsi kongresi, ne samo ženski: bistveni del so članke, sprejemi na poslaničstvih, banketi, potem pa govorance in fraze, da človek tone v njih in iz vsega tega komaj razbere namen skupščine. Tudi v debatah samih je malo odkritosti, posebno pa načelnosti jasnosti in stvarnosti. Ob takih prilikah bi se moral vedno najti nekdo, ki bi takoj spočetka pogumno in jasno povedal kakor zadnjič v Ljubljani na čajaniki gospe Govekarjeve v svojem lepem nagovoru na slovenske goste: »Pustimo fraze, pojimo na resno delo! Samo to nam bo prineslo uspehe! To velja na splošno za vse, ne samo za ta kongres. To spoznanje, zlasti pa debata o službenem jeziku jednote mora vzbuditi v človeku vprašanje, ali in s kakšnimi pogoji more delo jednote dobiti smisel in uspeh.

Namen Jednote slovenskih žen je delo za zblizanje slovenskih držav. Težnja po slovenski vzajemnosti ni nova in je imela v vseh slovenskih državah že davno pred vojno svoje pripadnike. Najmočnejše tovrstno gibanje so predstavljali gotovo ruski Slavjani in težnje tiste dobe so odjeknile tudi pri nas ter našle najmarkantnejšega glasnika v Levstiku. Po stremljenju je imelo samo delno vpliv, predvsem na razvoj književnosti posameznih manj razvitih narodov. Državna politika pa je šla svojo pot dalje: Rusija je zatirala Poljake in druge manjše narode ne glede na njihovo poreklo, ni in drugi slovenski narodi pa smo se kulturno in gospodarsko razvijali v pravcu držav, ki so imele obliat nad nami. V interesu teh držav je bilo, da so med posameznimi slovenskimi narodi umetno ustvarjale nasprotstva ter našle pri enem delu tudi dosti odmev, medtem ko je v drugi struji zavest jeklozivne in narodnostne sorodnosti močno vplivala na narodno zavest in dajala težnjo po osamosvojitvi realno bazo.

Po vojni so nastale v tem pogledu bistveno drugačne razmere. Slovenski narodi so se osamosvojili in vzporedno z delom na notranji organizaciji je bilo treba ustvariti take zunanje politične odnose, ki so najboljše jamčili za uspešen razvoj nove države. Tu se je pa prav jasno in določno pokazalo, da državni interesi ne prenesejo sentimentalnosti, temveč so odločilni vedno drugi momenti, predvsem gospodarsko-politični in strateški.

Sploh kaže vsa povojna zgodovina, da tudi osvobodene slovenske države niso iskale medsebojnih stikov kljub plemenski sorodnosti, temveč so se naslanjale na tuje, neslovenske države, kakor so pač zahtevali njihovi lastni, še bolj pa interesi držav zaveznice, odnosno zaščitnice. Pred 10 leti se je osnovala Mala antanta, toda njen namen ni bilo zblizanje slovenskih držav, temveč je obrambna zveza v svrhu ohranitve posestnega stanja na podlagi versajške pogodbe. Vezi med posameznimi zaveznicami pa niso postale tesnejše predvsem zato, ker se njihovi gospodarski interesi niso mogli spraviti v sklad. Sedaj se je Mala antanta poživela. Po Hitlerjevem nastopu in po simpatijah Italije za Nemčijo se je povečala nevarnost za versajško pogodbo in Mala antanta hoče nastopiti na zunaj enotno kot velesila, ki zahteva sodobno evanjo.

Kmalu po ustanovitvi Male antante, ki nastopa kot čuvarica miru na jugovzhodu, so osnovala žene žensko malo antanto, ki je imela predvsem namen, zblizati balkanske narode ter ustvariti enotno osnovo za delo v tem pravcu. Vršilo se je nekaj kongresov, na katerih je prav jasno odmevalo, kako se križajo interesi posameznih držav, zaradi česar tudi med žunami ni prišlo do sporazuma niti v vprašanju miru. Predlogi v ekonomskem zblizanju so pa zveneli prav utopično. Ženska mala antanta je živovarila nekaj let, razvoj držav je šel svojo pot, a o prizadevanju teh žen ni bilo niti sledi, ker je manjkala realna podlaga. Morebiti bo imela Jednota slovenskih žen v tem pogledu več sreče, ker je danes vsaj nekaj prvih pogojev za njeno delo. En tak pogoj je ustvariti tako zvani vzhodni pakt. Sicer tudi ta pakt ni porodila težnja po

slovenski vzajemnosti, temveč predstavlja predvsem pogodbo o nenapadanju ter je naperjen proti nasilnim poizkusom revizije pridobitev zajamčenosti po versajski pogodbi. Važno pri tem je pa dejstvo, da so se prvič znašli slovenski narodi v skupni fronti (razen Bolgarov) na podlagi skupnih, čeprav samo strateških interesov. Zblizanje, porojeno iz obrambnih motivov, pa vzbuja upanje na kulturno zblizanje na plemenski podlagi Slovanstva. Poudarek nam daje tudi današnji evanjo o razizmu. Takim idealističnim težnjam se udajajo zlasti rade žene, ki sledijo predvsem čustvenemu razpoloženju, ne zavedajoč se osnovne resnice, da so možne trdne in trajne kulturne zveze le tedaj, če so zgrajene na realnih, gospodarskih koristih narodov. Če je ta baza dana, tedaj morejo imeti uspeh tudi kulturni stiki.

Vendar pa ni odrediti važnosti tudi takemu gibanju, to pa le v primeru, da se njegovi pripadniki zavedajo potrebe po realni bazi ter usmerijo svoj vpliv tako, da v svojem delovanju poudarjajo in iščejo možnosti tesnejših gospodarskih stikov produktivnih slojev posameznih slovenskih narodov ter na ta način prispevajo k resničnemu poživljenju medsebojnih odnosov. S tem pa ustvarijo realna tla tudi za kulturno vzajemnost Slovanstva.

Iz poteka kongresa jednote ni bilo razvidno, da bi ta zavest in to spoznanje prodrla v ženskah, ki to zvezo snujejo. Potrebno pa bi bilo, da določno spoznajo pot in način, po katerem bi se mogle približati svojemu smotru. Samo tako bi postale moč, ki bi prispevala k temu razvoju.

Drug važen pogoj za uspešno delo v taki zvezi, ki deluje za vzajemnost narodov, četudi plemensko sorodnih, je pa iskati v miselnosti njenih pripadnikov. Osnovna resnica pri tem pa je, da šovinist ne more ustvariti zdrave podlage taki zvezi. Osnovna poteza šovinista je sebičnost in ozko srčnost, ki vidi le lastne koristi in zahteva odrekjanja le od drugih. Take zveze pa morejo sonovati le ljudje, ki so vzvišeni nad vsak šovinizem, ki so lahko brezpogojno pravični nasproti vsem, ki pojmujejo narodnost strogo etnično ter priznavajo pravico od enakopravnosti vsem narodom. Tu di to spoznanje je brezpogojno potrebno za uspešno delo slovenskih žen. Razgovor o službenem jeziku jednote mora navdajati človeka z dvomom nad to možnostjo. Neka poljska delegatka je na primer glede uporabe ruskega jezika izjavila, da nobena poljska mati ne bi pustila svojega otroka izpregovoriti rusko, ker je carska Rusija tako zatirala Poljake za časa njihove odvisnosti. Na vprašanje, ali so Ukrajinci na Poljskem enakopravni, je pa izjavila, da je to druga stvar. Takih primerov je več. Morda se bodo vendar našle žene, ki se zavedajo, da je vse prizadevanje s takim pojmovanjem jalovo, in postavile svoje delo na realno in etično bazo. Če te ne bo, lahko se toliko hodi po kongresih, se objemajo in si prisegajo večno zvestobo — a bo njihovo delo ostalo brezuspešno.

A. V.

Promet preko ljubljanske Ajdovščine

Ljubljana, 28. oktobra. Promet preko Ajdovščine vzbuja še vedno pozornost Ljubljančanov, kar pričajo tudi dopisi, ki smo jih v tej zadevi prejeli. Zanimivo je vsekakor, da se ti dopisi strinjajo z začasnoureditvijo, ki prepoveduje vožnjo po tramvajskih tirih preko prometnega otoka in so vsi mnjenja, da noben voznik ne bi smel voziti po tem tramvajskem pasu. Prav zadovoljni so posebno še pešci in tramvajski potniki, ki uporabljajo prometne perone pri križanju Ajdovščine. Enosmerni promet ob otoku na Ajdovščini je tedaj kljub svoji novosti od javnosti že akceptiran, ker je rekaj enostaven. Sedaj so namestili še nekaj več mednarodnih prometnih značk, tako da je prometnim stražnikom delo tudi že precej olajšano.

Dopisniki se razlikujejo v svojih naziranjih le glede vpljevala dvosmerne ali enosmerne prometa v Dalmatinski ulici. Rigorozejši so mnjenja, naj se tudi tu vzdrži enosmerni promet, dočim imajo drugi pomisleke proti temu, češ, da bi se številni inozemski avtomobilisti težje orientirali na tem prostoru in bi bil zanje dvosmerni promet v Dalmatinski ulici priročnejši, tudi bi se morebiti kaj več voznikov odločilo za vožnjo proti pošti, ne pa po Tavčarjevi ulici. Rigorozejši, ki so za enosmerni promet tudi v Dalmatinski ulici, pa poudarjajo, da se s tako odredbo povsem izloči direktno križanje vozil na ustju Dalmatinske ulice, kar bi se pri dvosmernem prometu ne moglo zgoditi; želijo pa, da se enosmerni promet v tej ulici še jasneje z značkami označi, kot je

označen sedaj. Glede inozemskih avtomobilistov pa pravijo, da bi bila baš tem še najhitreje taka odredba razumljiva, saj je v inozemskih mestih tak način urejevanja voznega prometa tudi že vpeljan in razširjen.

Prihodnje dni bo o ureditvi prometa na Ajdovščini in sosednih ulicah razpravljala še posebna prometna komisija, ki bo do ločala tudi o definitivni postavitvi raznih prometnih značk.

Lekarnarji se zbirajo na svoj kongres

Ljubljana, 29. oktobra. Kakor je »Jutro« že poročalo, bo te dni v Ljubljani kongres lekarnarjev iz vse Kraljevine. Na dnevnem redu kongresa bodo nekatera stanovanja in strokovna vprašanja, katerih rešitev je velike važnosti tudi za vse široko javnost, saj so lekarnarji med tistimi akademskimi stanovi, ki so pri svojem delu v neposrednem, aktivnem stiku z ljudstvom.

Z današnjimi vlaki so iz vseh krajev države dospeli v Ljubljano nekateri najodličnejši predstavniki lekarnarskega stanu, med njimi predsednik Lekarnarske zbornice mr. Cimerman in generalni tajnik mr. dr. Šiffer iz Zagreba, podpredsednik zbornice mr. Trajković iz Zagreba ter mnogo drugih zastopnikov in članov. Domači tovariši pod vodstvom predsednika sekcije za dravsko banovino mr. Bakaričiča in tajnika mr. Leustka so sprejemali goste, zvečer pa so jim v restavracijskih prostorih hotela Union priredili v ožjem krogu prijazen pozdravni večer.

Jutrišnji dan je glavni kongresni dan. Ob osmih zjutraj se prične glavna skupščina v veliki dvorani Kazine in bo predvidoma trajala ves dan. Poleg nekaterih drugih stanovskih zadev so na dnevnem redu vprašanja o novi farmakopeji, o ureditvi farmaceutskega študija in o odnosu lekarnarskega poslovanja do obrtnega zakona. Po večerji se zbirajo v veliki dvorani Kazine in bo predvidoma trajala ves dan. Poleg nekaterih drugih stanovskih zadev so na dnevnem redu vprašanja o novi farmakopeji, o ureditvi farmaceutskega študija in o odnosu lekarnarskega poslovanja do obrtnega zakona. Po večerji se zbirajo v veliki dvorani Kazine in bo predvidoma trajala ves dan. Poleg nekaterih drugih stanovskih zadev so na dnevnem redu vprašanja o novi farmakopeji, o ureditvi farmaceutskega študija in o odnosu lekarnarskega poslovanja do obrtnega zakona.

Banovinske ceste I. reda

Beograd, 28. oktobra. V »Službenih Novinah« je objavljen odlok ministra za zgradbe, s katerim se na novo uvrščajo banovinske ceste v ceste I. in ceste II. reda. Na teritoriji dravske banovine je vsega navedenih 332 cest, od tega 36 cest I. reda. Za banovinske ceste I. reda so proglašene naslednje ceste:

1. Podkoren - Rateče - državna meja; 2. Bohinjsko jezero - Bohinjska Bistrica - Bitnje - Lesce - Radovljica; 3. Kranj - Kokra - Jezerski vrh - državna meja; 4. Kranj - Suha - Skofja Loka - Gorenja vas - Ziri - državna meja; 5. Skofja Loka - Zelenik - državna meja; 6. Kalce - Hotedršica - državna meja; 7. Kranj - Kamnik - Motnik - Ločica; 8. Trzin - Kamnik - Gornji grad - Rečica - Letuš; 9. Kočevje - Črnomelj; 10. Metlika - Črnomelj; 11. Grosuplje - Žužemberk - Črnomelj; 11. Vinica; 12. Zlebič - Sodražica - Bloška polica; 13. Meja savske banovine pri Cabru - Lož - Bloška polica - Rakek - Planina; 14. Dravograd - Slovenj Gradec - Velenje; 15. Dravograd - Poljane - Črna - Sav. dolina; 16. Dravograd - Poljane - Črna - Sav. dolina; 17. Radeče - Radna - Krško - Brod; 18. Trebnje - Mokronog - Boštanj; 19. Celje - Smarje - Mestinje - Rogatec; 20. Slovenska Bistrica - Poljčane - Mestinje; 21. Maribor - Dravograd - državna meja; 22. Rogatec - Ptuj - Sv. Bolfen - Gornja Radgona - Čmurek; 25. Dolnja Lendava - Beltinci - Murska Sobota - državna meja; 26. Murska Sobota - Martjanci - Boreča - državna meja; 27. Martjanci - Berkovec - državna meja; 28. Čakovec - Prelog - Kotoriba - državna meja; 29. Marenberg - državna meja; 30. Radeče - Zidani most - Laško - Celje; 31. Smarje - Prelaska - Brežice; 32. Ziri - Rovte - Dolenji Logatec; 33. Kandija - Soteska - odcepom do Toplice; 34. Brežice - banovinska meja proti Zapršiču; 35. Ptuj - banovinska meja proti Džurmancu; 36. Ormož - banovinska meja proti Vinici.

PRIZNANO ELEGANTNI

DAMSKI PLAŠČI

v največji izbiri in najsolidnejši ceni pri
A. PAULIN, LJUBLJANA
Kongresni trg 10374

Uspeh stare žaloigre

»Mlinar in njegova hči«

Ljubljana, 29. oktobra. Za letošnje Vse svete je narodno gledališče po dolgem času spet enkrat nastudiralo staro, znano žaloigro o ljubezni in smrti »Mlinar in njegova hči«. Sinoči so jo priredili v gledališču, blestelo je na repertoar, da bi kot ljudski komad najširšega slovesa pritegnilo v gledališče tudi isto široko množico občinstva, ki od strogo umetniškega standardnega repertoarja izostaja. Toda pozni datum v mesecu ni dal, da bi prvi dve predstavi izven abonmana napolnili hišo.

Žaloigra pa je v režiji Milana Skrbinka ter z Boltarjevo in Lipahom v naslovnih vlogah dosegla najlepši uspeh. Režiser se je v delo poglobil z največjo ljubeznijo. Vsi igralci so v igri razvili najboljše moči, tako da je bila celotna uprizoritev resnično umetnina. »Mlinar in njegova hči« v Skrbinkovi režiji ni ljudska igra v vulgarnem pomenu besede, temveč je odskoja stvaritev, ki je vredna, da si jo pridejo ogledati vsi preprosti in vsi kulturni ljudje. Delo bo na repertoarju narodnega gledališča lahko opravilo več, kakor je bil njena prvi namen: pomagalo bo lahko gledališki blaginji, gledalcu pa obenem nudi resničen, polno vreden umetniški užitek.

Voz z mrtvim gospodarjem

Strašna nesreča se je zgodila nedvomno zaradi splašanja konj — Govorice o zločinu so neosnovane

Murska Sobota, 29. oktobra.

Vsa okolica Murske Sobotice je pod vtiskom nesreče, ki se je pripetila posestniku Cipotu Janezu iz Polane. V petek v popoldanskim urah se je napotil z vozom, v katerega sta bili vpreženi dve kobili, v Odrance, da pripelje domov mladega bika, ki ga je pred dnevi kupil od nekega tamnoškega kmeta. Tam se je zamudil najbrže dalje časa, ker šele okrog 23. ure je njegova žena, ki ga je čakala doma, slišala, da je voz zapeljal na domače dvorišče. Stopila je na prag in zaklicala v temo: »Janez, ali si prišel?« Ker pa ni dobila odgovora, je stopila k vozu, kjer je v grozi opazila, da leži preko droga pred vozom moko trolo brez znakov življenja. Vsa prestrašena je dognala, da je to njen mož. Poklicala je domače in sosedje, ki so mrtvega Cipola spravili v sobo. Pogled na njega je bil grozen: glava je bila brez kože, vsa gola, roke so bile odrgnjene do kosti, na nogah so viseli odtrgani podplati.

Bliskovito se je v okolišu razširila vest o nesreči in ljudstvo je bilo prestrašeno, da je bila na delu zločinski roka. Orožništvo, ki je uvedlo vsestransko preiskavo, je ugotovilo naslednje:

Cipot, ki se je ponoči vračal iz Odrancev proti domu, se je med potjo ustavil v gostlini v Rakičanu, kjer je v družbi popil nekaj vina. To je bilo okrog 22. ure. Po kratkem prestanku se je odpravil spet na-

prej in se se pohvalil češ: »Moji konji so hitri in kmalu bom doma.« Najbrže se je zgodila nesreča kmalu po odhodu iz gostilne. Da bi prišel čimprej domov, je Cipot najbrže poglgnal konje v dir, kar pa je za njega postalo usodno. Ročica na vozu se je zrahljala, stranska deska je padla na cesto in bik, ki je bil ob ročici privezan, se je skotalil na tla. Zaradi ropotanja sta se živahna konja splašila in začela dirjati. Ko je bik padel z voza, je Cipot najbrže do bil udarec po glavi, da se je onesvestil in padel naprej na drog, kjer je obvisel. Kakor sledovi kažejo, so konji z vozom drveli preko gramoznih kupov, pri čemer je posestnik dobil smrtno poškodbo.

Kje sta konja tekla s svojim gospodarjem, se je prav dobro videlo še drugo jutro, saj je krvava sled držala skoro prav do doma. Konja sta morala na vso moč drveti saj sta več kakor 10 km dolgo pot od kraja nesreče do doma predirjala v dobri pol uri. Zanimivo je, da sta konja z vozom dirjala okrog 23. ure neovirano po Aleksandrovi cesti skozi Mursko Sobotu, pa tega prav nihče ni opazil.

Izgubljene reči so našli drugače dne tretese ob poti tja do Rakičana. Bik, ki je padel z voza, pa se je drugo jutro našel na travniku v bližini, kjer se je zgodila nesreča.

Vest, da je Cipot postal žrtev zločinske roke, je torej povsem neosnovana.

Spet poplave

Celje, 29. oktobra.

Večernjašnje in današnje deževje je povzročilo, da je Savinja spet porasla. Popoldne je bil pod vodo levi breg Masarykovega nabrežja. Prav tako travniki ob Sušnici. V večki nevarnosti je bila brv čez Savinjo. Po Savinji je namreč priplaval razbit splav in običal ob brvi. Les so kmalu odstranili ter preprečili nevarnost.

Dopolnje je po razburkanji Savinji plaval splav, na katerem je bil neki splavar. Mož je zamašil splav pri bregu, voda ga je neusmiljeno nesla naprej. Če se je splavar rešil, ni znano. Proti večeru je začela voda padati.

Voda je poplavila tudi polja in travnike na levem bregu Savinje pri Levcu in Petrovčah.

Laze, 29. oktobra.

Danes je v tukajšnjem okolišu spet nastala poplava, zaradi katere je bil promet splošno oviran. Vendar je Sava proti večeru začela spet padati.

Pred vrati zime

Ljubljana, 29. oktobra.

Počasi se leto nagiba h koncu. Tisto malo solnca, ki nas je obhajalo, spet uhaja. Siroko ne bo več dosti nagajal. Od severa ga že preganjajo hladne sapa. Jesen se je nagnila v svojo drugo polovico. Pot vodi v zimo, v tiste mrzle skrbi in mrzlih sobah, iz katerih gledajo skozi mokre šipe bledi otroci in starijaki zamišljeni obrazi. Nekaj starih čarov se nam še objublja. Mklavž in božič in novo leto. Pohitimo, da ne pojdejo mimo nas. Nagrabimo listja tam zunaj v gozdovih, vjemimo v mestu poslednje tople žarke nižajočega se solnca.

Gozd, ki je bil še nedavno kakor v ognju, je pretekli teden porumenel, v noči od srede na četrtek je dež pogasil ta požar in jesenskemu umranju, izmil vse ognjene barve, porumenil listje. In ko je dež ponehal, ko se je drevje malo posušilo, je tla ob bregovih in gozdovih prekrila prostrana rumena odeja.

Kmet že pregleduje grablje, dela nove, v stare vstavlja nove zobe. Meščan pa uživa v šumečnem listju, brodi po njem kakor otrok in se že veseli ledu in snega, ko zadene na rame smuč in pojde v bregove, v planine v čisti gorski zrak.

Vp oteklem tednu ni bilo skoro nič solnca. Nad zemljo težki, sivi oblaki, v dušah pa nič veselja, sprčo velike razprave v Nojovem mestu, ki je razburila vsi Slovenijo, je bilo vsepovsod videti le bolj ali manj po-bite obraze. To je bil vendar dogodek — zdaj pride že drugi, in se temu pridruži še kak zločin, ki bo terjal kazni in denar. Sicer pa, če človek preveč ne misli na nase stvari, gredo tudi taki dogodki naglo mimo njega, zlasti če ne pozabi na svoj vsakdanji vrček ali četrtinko kislega vina.

Pred pošto ni zdaj okoli polnoči nič manj živahno kakor popoldne. Koncerti, predavanja, opera, drama, pesne šole, kino, kavarnice in še razne prijetne skrbi so kulturni vzrok za promet po Selenburgovi ulici, po Aleksandrovi in Tyrševi cesti, da je popozi na njih več stražnikov kakor podnev.

Neboščič je šele zdaj v polni vsjavi. Prav tako znatraj, kakor zunaj. Znotraj je zmešnjava. Zunaj je pa videti kakor kipe svetilnik. Megla malo imenitno prisloja. Okoli njega je velikanski, blesteto kolobar, ki daje vsemu v tem izginjajočemu stolpu skoro mistično, na babilonski stoip spominjajočo podobo. Od njega do Emone (tavar) med množico v plašče zaviti, od godbe in drame glasnih ljudi, čudne, siromašne postave. ki govorijo svoj jezik in imajo svoj bon-ton — kakor se spodobi ob občasni svet. kah — Takole je do tretje jutranje ure. Da b.

kdo zamudil posteljo — se zgodi, kdaj pa kdaj.

Nedelja. Izletnikom so prekržili vsi računi. Ceste so ponekod v vodi. Z neoa tje, da se meščani prebujajo brez budilk. Hribi so v megli.

Okrog desete ure se zjasni. Zdaj pa zdaj je pošilja solnce. Ob enajsti uri je pa pričela sapa odnašati klobuke, metati cvetlične lonce na cestni tlak, v Tivoliju in v Zvezdi pa pričela poditi proti Ljubljanci grmade listja in ga razsula po vseh ulicah.

Nastajal je vihar. Nebo je potemnelo. Oblaki so viseli raz njega kakor velikanske umazane sive cunje. Sapa je bila vse bušja. Drevesa so kmalu pokazala gole veje. V Zvezdi je hreščalo in pokalo, da se nihče ni upal skozi. Sapa je lomila veje in jih z vso silo metala ob tla. K sreči ni bil nihče ubit ne ranjen. Med tisto trohno, ki daje poletni toliko sence, da bi ob ugodni priliki ostal kdo za zmrtno v temi...

Ob eni se je vihar polegel. Nastalo je mračno popoldne. Sapa je pa še dalje ugajala svoje šale. V pešeh je zagorel ogenj. Smo že tam, ko bo treba k vsakemu tednu pritišeti še en — cent.

Vsi sveti in verne duše prihajajo.

Zbor damskih frizerjev v Beogradu

V Beogradu se je vršil 23. t. m. v veliki dvorani hotela »Palace« kongres damskih frizerjev kraljevine Jugoslavije, ki ga je otvoril z lepim govorom g. Dušan Grozdanić iz Beograda. Vseh udeležencev je bilo okoli 180, s pooblastili pa je bilo 570 glasov. Na predlog g. Slavka Tabackega je bil izvoljen za predsednika g. Dušan Grozdanić iz Beograda, za podpredsednika pa g. Josip Holy iz Brežice. Zatem so se posla-le vdanostne brzjavke Nj. Vel. kralju in pozdravni brzjavki ministrstva trgovine in industrije in v Sarajevu, kjer so zborovale obrtniške zbornice.

G. Tabacki je referiral o razvoju damskega frizerstva v Srbiji in poudaril, da so v finančnem zakonu l. 1928. damski frizerji priznani kot posebna obrt. Ker so se pa damski frizerji na žalost premalo brigali za sebe in za svoj položaj, se je zgodilo, da so v novem obrtnem zakonu v členu 23. označeni damski frizerji, lasničarji, manikerke in brivci kot enaka obrt. V členu 31. istega zakona je izrecno rečeno: če napravi oseba izpit iz ene teh štirih sorodnih strok, lahko potem izvršuje obrt v vseh teh strokah. To se pravi: ako napravi manikerka izpit kot manikerka, lahko dobi obrt za damsko frizerstvo, čeprav ne zna te obrti. Na osmem kongresu brivcev in lasničarjev je bila predlagana resolucija, ki je obravnavala to zadevo. Ta resolucija pa zaradi neznanih razlogov ni bila predložena odločilnemu mestu in tako smo ostali pri starem. Dokler ne napravi brivec preizkusnje za damskega frizerja, ne more biti damski frizer. Za vsako stroko posebej je potrebna mojstrska preizkusnja. V tem se strinjajo vse obrtniške zbornice razen beograjske. Debate o tem so se udeležili g. Vučgin, naš najstarejši frizer g. Josip Holy iz Brežice, g. Zukanović iz Skoplja, g. Pribičan Ljubojević iz Užica, g. Buhačić iz Zagreba in g. Ranisavljević iz Subotice. Vsi govorniki so naglašali hudo stanje damskih frizerjev in so sklenili zahtevati, da se v tej točki obrtni zakon izpremeni, ker je to življenjska pomena za vse damske frizerje v naši kraljevini.

V sprejeti resoluciji se zahteva, da se ločijo damski frizerji in brivci in da ne smejo imeti mojstri v teku 3 let več kakor 2 učenca. Razpravljalo se je tudi o socialnem zavarovanju. Sklenilo se je, da najljudje v večjih mestih klube damskih frizerjev.

Letalski promet med Poljsko in Rusijo

Moskva, 28. oktobra. E. Tu so se pričela pogajanja med Poljsko in Rusijo za sklenitev konvencije o neposrednem letalskem prometu med obema državama. Poljsko zaštopa poslanik Lukaszewicz, Rusijo pa šef ruskega civilnega letalstva Unliht. Čim bo konvencija podpisana, bo takoj odprt reden letalski promet na progi Varšava-Moskva. Včeraj je šef sovjetskega letalstva Unliht priredil na čast poljske delegacije banket, na katerem je poudaril, da bo letalski promet med obema državama nedvomno uveljavil prijateljske zveze med Poljsko in Rusijo.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Tramvaj teče po novih ulicah

Po Masarykovi in Jegličevi cesti — Krožna proga bo dograjena sredi januarja

Ljubljana, 29. oktobra. Med bučnim viharjem, ki je ves dan razsajal po mestu, in med silno puščobo prazne jesenske nedelje, ko se skoraj nič drugega ne zgodi, kakor da listje pada z dreve, je Ljubljana doživela danes tudi skromno, a vendar pomembno senzacijo: cestna električna železnica je danes prvič stekla po Masarykovi in Jegličevi cesti. Polagoma, a vzdržoma se ljubljanski cestni promet blizu tistemu velikemu revolucionarnemu dnevu, ko bo z dograditvijo nove krožne proge po mestu naša stara, dobri tramvaj nastopil novo fazo napredka in razvoja. Tramvajska proga na dveh novih ulicah mesta — to se zdi človeku majhna stvar. Toda če pomislimo, kako se je važen kot Ljubljane ob šmartinski cesti in ob Starem Vodmatu z Zeleno jamo na ta način prometno na mah približal središču mesta, bomo razumeli, kaj pomenijo tramvajске tračnice za vsak okraj in kaj bo novo zgrajena krožna proga prinesla Ljubljani v celoti.

Mesto pa na tramvajskih tirih na posameznih ulicah se zmerom kaže lice velike, neutrudne delavnice. Kupi težkih novih tračnic, kupi kamenja, težki avtomobili se gugljajo sem in tja, v rokah delavcev pa pojo krampi in lopate. Gradbeni odsek mestne cestne železnice ima pri polaganju krožne proge pravkar 95 delovnih dni za seboj. V petih štirih mesecih so delavci položili po mestu 5300 m tira. Pa tračnice se ne polagajo kakor slamice — po tleh, vsak meter pomeni meter vračnega dela. Še 65 dni dela, tako računa vodstvo, bo

treba. Še 3400 metrov tračnic bo treba položiti, da bo krožna proga končana. Samo november in december sta meseca praznikov, 15 delovnih dni bo odpadlo že samo zaradi koledarja in tako se bodo dela zavlekla tja do srede januarja. Delo pa se bo s pospešenim tempom.

Zdaj je težišče gradbenega dela osredotočeno na Hrvatskem trgu, kjer so delavci zaposleni z gradnjo trikotne med trgov in Zaloško cesto. Ko bo trikot dograjen, bodo nadaljevali s polaganjem tračnic po šentpeterski cesti do Fügnerjeve ulice in po Fügnerjevi do Ambroževega trga, od tod pa po Poljanski cesti.

Kakor znano, bo vsa proga v mestu dvotirna, samo proga od garnizijske bolnišnice do gluhonemnice, ki je tudi že na novo dograjena, in pa dolenska proga bo sta ostali enotirni.

Vsa znamenja kažejo, da bo krožna proga torej v doglednem času le dograjena, in najbrž ne bo več dolgo, ko se bomo v novih lepih vozovih po novih tračnicah vozili z novim tempom. Z dograditvijo krožne proge bo vsa prometna organizacija Ljubljane v resnici mnogo pridobila in zgodilo se bo, da bodo vse periferije na mah postale središču mesta enako blizu in da človeku v nobeno smer ne bo treba več potovati po takšnih nekonformnih ovinkih, po kakršnih se je moral doslej voziti n. pr. od Sv. Petra do glavne kolodvorja. In kar je glavno, novi tramvaj bo rentabilen za oba: za popotnika in za podjetje.

Nekaj misli o nehanju „zločinca“ in „kazni“

Ljubljana, 28. oktobra. Ko sta prišla malo pred otvoritvijo velike razprave oba brata Malija v sodno dvorano, si človek skorajda ni mogel misliti, da sta ta dva fanta, od katerih je Andrej star 29 let, Anton pa 24 let, zagrešila umor, kakršnega ne pomnimo. — Dva človeka — kljub vsemu — prav v tem je vsa vsebina — dva človeka sta stopila pred človeške sodnike. Dva zelo neznatna človeka — in vendar sta s svojim dejanjem spravila množico kakor posameznika v njej v strah pred samim seboj, pred tujim človekom, v strah pred skrivnostnim »jazom« silnerega od nas, ki ima še kosček srca, še nekaj duše in vsaj malo zdravega duha. Prav iz tega strahu, v kolikor ga ni danes pokvaril »moderen« čas z raznimi senzacijami, je proti obema zločincema nastal odpor, ki je svoj višek dosegel na veliki razpravi v Novem mestu, da je prevladala vsako človečnost zahteva po smrtni kazni ne glede na to, kakšni morejo biti vzroki za storjeni greh.

Andrej in Anton sta stopila v dvorano z naglimi, prehitvajočimi se koraki, z naprednim sklonjenim telesom, z brezumnim izrazom in ves dan v noč obsedela na klopi v isti drži — in vsak sta sedla. Ob opazovanju njunih obrazov, ki se dokaj razlikujeta, je človek imel nemalo mešane občutke. Medtem ko kaže Andrejev obraz precej inteligence, je Antonov primitiven in dela razen tega vtisk zapuščenega, nemara zaradi kake nesreče vase zaprtega, zagrenjenega človeka. Kaka lombrososka teorija o fizionomologiji zločincev ob primerjavi teh dveh obrazov prav gotovo ni na mestu. Zato je bil vse preveč velik podatek na tem, kdo kaže bolj nečloveški obraz. A to tem bolj, ker je bilo iz Antonovega zagovora čuti ti neko poštenost, skorajda odkritost, iz Andrejevega pa ostro preudarnost in zahrbtnost, ki kaže ta neko posebno inteligenco in bi utegnili biti v boljših priklah nemara koristna — v kolikor ne prideta v poštev dedna obremenjenost in vprašanje vzgoje in kroga, v katerem je živel.

Vendar je pa vse to še zmerom premalo, da bi se človek zgolj zaradi pravkar naštetih — res da je hudih stvari — lotil obsodbe in drakonice zahteval smrt — čeprav je storjeni zločin v št. Vidu do zadnje meje strahoten.

Iz ust starih in mlajših očetov in mater je slišati, da nikoli poprej ni bilo slišati o tolikih in takih zločinih kakor danes. Zanimivo je poslušati te preproste ljudi, ki za zgražanje zločinov skorajda nimajo časa — ampak le majhno z glavami — nad časom in grehom v njem. Človek-zločinec jim je le nekaj zunanjih pojav skrivnostne sile in časa, ki vodita svet.

Tako si preprosti človek brez narejenih zakonov razlaga nujnost prestopkov v člo-

veški družbi in se stresa ob misli, da mora ta ali oni zaradi svoje nesrečne nature nasilno izgubiti življenje, čeprav je sam ubijal.

Današnji čas zahteva od človeka neprecenljivih žrtv. Vseposvoda je življenje iztirjeno, povsod je opaziti krčevito iskanje poti iz današnje zmede v družbi, iz gospodarske krize, ki je kot posledica vojne povzročila tudi duhovno krizo in množico demoralizirala že do skrajnosti. Nevarno je zaradi tega tihotapstvo spravljati v zvezo z naravo. Za vsako podobno stvar so v času dani neki gospodarski pogoji. Roža raste kakor so negovana tla. Da so pa tla človeške družbe že precej desetletij zelo slabo gojena, menda nihče ne dvomi.

Pravtako je povsem nepotrebno vzlikati »Cherchez la femme!«, da je žena zmerom središče vsakega zločina. Morda utegne biti to res le v psihološkem pogledu na odnos moža do žene in narobe — ni kakor pa ne gre v primeru kakega nedela vso krivdo metati na žensko — najsi je kakorkoli udeležena pri delu, ki ni v skladu z življenjskimi interesi družbe.

Morda naslednja primera v tem trenutku ni kdo ve kako na mestu — zdi se mi pa potrebna. Če je ženska po zgornjem vzliku središče vsakega zločina — potem je čudno, da tega vzliku ni prepogosto slišati zaradi — vojne. Ah, da! — Stare, pa še ne preveč stare, tudi nekatere skoro nove zgodovine imajo ob priliki kake vojne svojo »Heleno« za vzrok. — Moderne, po sociološki zakonitosti grajene in pisane zgodovine »Heleno« več ne poznajo — pač pa iščejo vzroke zla v naruri in v gospodarskem razvoju, v odnosu posameznika do posameznika pa tudi v načinu vzgoje.

Anton Mali, ki ne ve, kolikokrat je udaril po Malki Malijevi, ker je bil povsem opit, je alkoholik. Andrej mu je po svoji preudarnosti nosil na senik spirit, ki mu je poprej pri hišnem vodnjaku prinesel vode — seveda spet po svoji preudarnosti. Zelo verjetno je, da se je Anton udal pljaci zaradi tega, ker ima eno nogo malce pokvarjeno in ker v občini ni lep človek in kaže velik primitivizem. Edina odlika, ki jo ima, je njegova telesna moč. V seksualnem življenju odtehta to zelo mnogo, tem bolj, ker človeka alkohol do nekega časa v splošnem pogledu še bolj razdraži.

Andrej, ki seksualno ni dosti manj močan, kakor govore naši podatki, je temu svojemu nagomu podlegel, postal njegov suženj. Njegova neprestana trditve, da je v zakonu bil nesrečen, utegne izvirati iz tega, ker je od svoje pokojne žene zahteval preveč. Ljubezen med njim in Marijo Golmajerjevo ima v tem svojo utemeljitev. Le tu se pojavi ženska kot nekaj povsem naraven vzrok za pospešek — iz Andrejeve

videla tako zastavna, lepa moža. Vsa rafiniranost, vsa popolnost plemiča je bila na njem. Zaradi lepo negovanega obraza se ji je zdelo, da je še mladenič. Samo ustnice so izdajale, da gre že v zrelo možka leta.

Tudi princ je opazoval njo. Zanimal ga je ta vampirski obraz, ki je že postal vsakdanji zaradi kupčevanja z ljubeznijo, beda, izpita lica, nizko čelo, ki ga pokriva jo črna lasje in ustnice, ki so kakor krvava brazgotina. In zdelo se mu je, da je obraz te živalce za zabavo skoraj privlačen.

Avto je obstal. Odvedel jo je v vilo in ji pomagal sleti borni plašč. Izza vrat se je čulo razigrano smejanje. Odrinil jih je: Dekle je presenečeno obstalo na pragu. Zmedil so jo sijaj, luč in cvetlice. Redko sadje ni mizi in leskčočih se lestenci, ki so kar vid jemali. Trije gospodje in štiri dame so bili v dvorani. Dame so bile lepe, gospodje (dva sta bila oficirja) razigrani. Pozdravili so, ngovodileca. Princeza, ki je bila svetlolasa in nežna kakor pomladna roža, je dekletu ponudila stol. Potem so jo jeli izpraševati. Tako je bila vsa iz sebe, da je komaj odgovarjala. Sele ko jo je sampanjec pogled, jo je pustila zadrega.

»Ne vem, kje sem,« je dejala, samo to se mi zdi, da človek, ki ima tak dom, ne more biti siromak. Povej, ali je tvoj? ...

Prince je smehljaj. Sklonila se je čezenj in opazovala prstan na njegovi roki. Krona se je svetila na njem.

»Čestitam ti! Vsaj baron ali grof moraš

duševne in biološke strukture razvijajoče se tragedije.

Jutri popoldne bo izrečena sodba. Državni pravdnik je predlagal sodbo po geslu: »Zob za zob! Troje življenj pričakuje smrti. Troje življenj, ki po svoji usodnosti niso mogli ravnati drugače kakor so ravnali. Morali bi biti drugačni, da bi bi zločina ne bili storili.

Njihov mir na razpravi, Anton, ki je smehljaje se prostodušno priznal umor, Andrej, ki se je zagovarjal le s tem, da je bil nesrečen v zakonu, Marija Golmajer, ki je Andreju obljubila »zvestobo do groba«, oba brata, ki sta obremenjevala drug drugega in Golmajerjevo, — vse to govori o treh svojestranskih čuta vesti ne čuta odgovornosti. Zato se pa prav v tej razpravi zelo vsiljuje vprašanje: »Kako naj bodo kaznovani? Morda je v malokaterem procesu vprašanje smrtne kazni bilo tako pereče kakor v tem. — S smrtno »kaznijo« zločinec v občini ne more biti kaznovan. Tistih nekaj dni strahu pred obsevanjem pač ne more veljati zob za zob. — Nešteto javnih smrtnih izvršb v vseh časih pa dokazuje, da je vtisk smrtne kazni na množico zelo majhen in množica v tem prej uživa kakor trepete. Ne majhen dokaz je tudi navel na velike razprave, na katerih je med poslušalci več krahota kakor poglavitnosti v človeško dušo. Le malo jih je, ki se ob umirjanju na smrt obsojenega resnično zavedajo hudega trenutka. A tem, ki so ob takem dogodku z dušo in telesom, ostane grozoten spomin, ki jih utegne poniževati do smrti. In ne malo je tudi primerov, ko je človek, ki se je nekoč ob smrtni sodbi resnično zavedel te »kazni« — zagreši pozneje sam — morda še hušji zločin.

Treba je take ljudi, ki so po vsej svoji naruri nagnjeni k slabemu, kakor gobavce spraviti iz človeške družbe. Z njihovimi zločini pa ne begati tistih, ki so posvečeni dobremu delu.

V torek bo sodba!

Rudolf Kresal.

Pred nakupom KRIZANTEM

si oglejte moje veliko zalogo v cvetličarni na Miklošičevi cesti 7 ali pa na domu Kolesarjeva ulica 16.

Ivan Bizovičar, vrtnarstvo

Vozni promet v Ljubljani na Vse svete

Ljubljana, 29. oktobra.

Uprava policije odreja sporazumno z mestnim načelstvom glede prometa na praznik Vseh svetnikov naslednje:

I. Dne 1. novembra bo dovoljen na pokopališče št. Krži. za vsa vozila brez izjeme z vseh strani samo enosmeren vozi promet, in sicer bo dovoljen sam po Tyrševi, Linhartovi in Savski cesti, odvoz iz pokopališča pa samo po Šmartinski cesti.

2. Ker bo ta dan obratovalo na tej progi večje število avtobusov, se iz prometno varnostnih razlogov odreja za avtobuse nastopna postajališča:

I. Postajališče (v obratu do 4 vozov): Dalmatinova ulica, desna stran, smer proti Tyrševi cesti.

Za ta vozila bo veljala kot dovoz na pokopališče naslednja pot: Dalmatinova, Tyrševa, Linhartova, Savska cesta. Odvoz: Med hmeljniki, Šmartinska, Jegličeva, Vrhovčeva, Vidovdanska, Komenskega, Kolodvorska, Dalmatinova.

II. Postajališče (v obratu do 4 vozov): Marijin trg, desna stran ob Franciškanski cerkvi, smer proti Prešernovi ulici. Dovoljen vozi promet na pokopališče iz Tyrševih, Linhartovih, Savskih, Jegličevih, Vrhovčevih, Vidovdanskih, Komenskih, Kolodvorskih, Dalmatinovih, Miklošičevih, Marijinovih trga.

III. Postajališče (v obratu do 8 vozov): Krekov trg. Dovoljen vozi promet na pokopališče: Krekov trg, Pred škofijo, Stritarjeva, Marijin trg, Prešernova, Tyrševa, Linhartova, Savska cesta. Odvoz: Med hmeljniki, Šmartinska, Jegličeva, Vrhovčeva, Vidovdanska, Komenskega, Resljeva, Zmajski most, Kopitarjeva, Krekov trg.

3. Vsako prenatrpanje vozil je v smislu obstoječih predpisov strogo zabranjeno in smejo šoferji, odnosno prevodniki sprejeti le toliko število potnikov, kolikor je komisijsalno dovoljenih mest (sedevcev in stojšč). Varnostni organi bodo imeli nalogo, da vozila, ki bi bila prenatrpana, izločijo iz prometa ter jim zabranijo nadaljnje obratovanje. Zaradi tega se tudi občinstvo opozarja, naj ne sili v vozove, ki so že z najvišjim dopustnim številom potnikov zasedeni.

4. Občinstvo se opozarja, da je najvišja dopustna cena za enosmerno vožnjo na pokopališče 3 Din.

5. Občinstvo, posebno starši z otroki, se opozarja, naj se strogo držijo desne strani ceste, kjer ni hodnikov, da se izognejo nezgodam in ne ovirajo po nepotrebnem prometa.

6. Glede parkiranja pred pokopališčem kakor tudi glede vožnje same se morajo vsi vozači brez izjeme strogo ravnati po navodilih službojučih varnostnih organov.

7. Kolesarji se opozarja, da je dostop na pokopališče s kolesi zabranjen.

8. Ker se vsako leto dogaja, da ob priliki spominskih svečanosti, ki se vrše na

praznik Vseh svetnikov na pokopališču, občinstvo stopa na grobove, posebno pa na vojaške grobove ter jih poškoduje, opozarjamo, da dobijo varnostni organi nalog, naj take osebe legitimirajo in prijavi, ker se bo proti njim postopalo ter bodo morali poravnati povzročeno škodo.

9. Občinstvo se opozarja, da bo vstop na pokopališče dovoljen izključno le pri vratih na levi strani cerkve (ki so navadno zaprta), izhod pa bo izključno le skozi desna vrata (to je med cerkvijo in upravnim poslopjem pokopališča).

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 29. oktobra.

Znameniti vremenoslovec Herschl je napovedal, da bomo imeli moko in neprijetno jesen in da bo padlo mnogo dežja. Ni se zmotil.

Toliko dežja kakor letošnjo jesen

že več let ne pomnimo. Začelo se je v septembru. Ko so poplave minile, smo si oddahnili v upanju, da bo zdaj konec večne mokrote. A Jupiter Pluvius nam ni naklonjen. Tudi v oktobru nam ni privoščil preveč lepega vremena. V noči od sobote na nedeljo je spet lilo kakor iz šaka. Proti jutru se je nekoliko zjasnilo, potem pa je začel pihati veter in je gnil težke oblake nad mestom. Okrog 11.30 je nastal pravi orkan.

Burja je povzročila precej škode

zlasti po vrtovih, parkih in nasadih. Pred veselejšim je preklala precej debel kostanj na dvoje in ga treščila na sredo ceste, v parku pa je porušila plinski kandelaber. V istem drevedu se je odlomila tudi velika veja trilega kostanja. V Zvezdi je močnega veja padla na ograjo in jo zmečkala. Na igrišču Ilirije je ob pivovarni Uniona veter podrl okrog 20 m, pred kolodvorom pa kakih 15 m ograje. Raz strehe je padala opeka. Veter je nadalje pobil v mestu mnogo šip ter prevrnil več kioskov in reklamnih tabel.

Spricho negotovosti vremena si Ljubljani-

čani niso upali daleč iz mesta, pač pa je bilo

veliko romanje na pokopališče.

Pred vsem so šli tja tisti, ki imajo tam pokojne svoje. Mnogo je bilo pa tudi drugih, ki so jih zanimali novi grobovi in spomeniki, med katerimi je omeniti zlasti Adamičevega in Lunderovega in skupno franciškanske grobnice. Vreme je bilo popoldne še dosti ugodno.

Ves dan je bilo na pokopališču dosti vrvenja, zlasti v popoldanskih urah. Takrat se je vršil tudi

pogreb pokojne gospe Pleničarjeve,

ki so jo ob 15. odpeljali s Starega trga k večnemu počitku. Na zadnji poti je spoštovano gospo spremlilo mnogo občinstva, saj je ugledna rodbina znana daleč na okrog. Prišli so tudi mnogi znanci in prijatelji iz drugih krajev. Naj ji bo lahka zemlja!

Okrog 18. je bila reševalna postaja pozvana na Gosposvetsko cesto. Od Slamiča so namreč telefonirali, da je na ožljnem železniškem prelazu neki

avtomobil povozil neznanega moškega. Bil je to 52 letni skladiščnik državnih železnic Peter Cerovac, stanujoč na Vodovodni cesti 92. Hitel je čez cesto, pa ga je zagrabil blatni drvečev avtomobil in ga podrl. Cerovac si je nekoliko pretresel možgane, ter dobil tudi nekaj prask po obrazu. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 29. oktobra.

Danes dopoldne je vladala nad Mariborom in okolico pravo aprilsko vreme. Nепrestano se je menjaval dež s solncem. Popoldne je divjal nad mestom in okolico silen vihar

in povzročil precejšnjo škodo. Raz strehe je padla opeka in razbitih je bilo mnogo šip. V izločeno okno Splošne nabavljalne zadruge v poslojpu Velike kavarne na Glavnem trgu se je veter uprl s takšno silo v veliko šilo, da jo je zdrobil.

Tudi Maribor je danes proslavil

1900 letnico Kristove smrti za odrešenje človeštva.

Dopoldne je bila v stolnici pontifikalna maša, ki jo je daroval lavantinski škof dr. Tomažič, ob 17. pa se je razvila velika procesija po mestnih ulicah, v kateri je bilo več tisoč vernikov. Tako pri maši kakor v sprevodu so bili navzoči predstavniki oblasti.

Zelo lepa je bila tudi

proslava češkoslovaškega narodnega praznika.

Snoči so v gledališču uprizorili znano Čapkovsko kolektivno dramo »R. U. R.«. Gledališče je bilo nabito polno. V vestibulu sta viseli veliki sliki Nj. Vel. kralja Aleksandra in predsednika Masaryka, oviti v državni trobojnici.

JČL in Sokol

proslavo češkoslovaškega narodnega praznika. Sodelovalce so pri proslavi vojaška godba ter mariborske srednje šole. Na odru sta bili z zelenjem in trobojnicami okrašeni sliki kralja Aleksandra in predsednika Masaryka, ki sta simbolično prikazovali medsebojno ljubezen in zvestobo bratskih narodov. Ob 10. je otvorila slavnostno matinejo vojaška godba, ki je zaigrala »be drzavni himni, nato pa je vse navzočnice, zlasti srednješolsko mladino in zastopnike oblasti, kulturnih in nacionalnih društev pozdravil v imenu JČL bivši minister dr. Ku-

kovec, ki je tudi orisal politični položaj obeh držav in naglašal velik pomen Male antante. Sledili so deklaracije in solist Faganeli, ki je ob spremljevanju klavirja zapel tri pesmi. Slavnost je bila zaključena s pevskim nastopom okteta mariborskih učiteljskihnikov, ki je dosegel velik uspeh, in z nastopom članov mariborskega Sokola-Matice, ki so lepo izvajali Aphovo simbolično vajo »Što čutiš Srbine tužni«.

Policijska kronika ni zabeležila ničesar pomembnega, reševalna postaja pa je inter-

venirala samo v nekem primeru starostne onemoglosti. V Studencih je davi okrog 4. nastal

velik ogenj

v dvoriščnem drvarniškem poslojpu občinskega tajnika Alojzija Preglja na Aleksandrovi cesti. Kmalu so bili na mestu studenci gasilci, ki so se lotili lokaliziranja ognja in ga po enournem trudu pogasili. Poslopje je za pogorelo do tal. Ugotovljeno je, da je požar zanimala zločinska roka. Orožniki so uvedli obširno preiskavo.

Popoldne se je vršil v hotelu »Orlu« izredni občni zbor, ki ga je sklical

Zveza ribarskih društev za dravsko banovino v Ljubljani.

Občni zbor je vodil profesor Cotič. Zastopani so bili delegati iz Ljubljane, Celja in Maribora. Profesor Cotič je pozdravil navzočne in oprostil nujno zadržanega predsednika zveze narodnega poslanca g. Rasta Pustosijskega. Nato je podal besedo poslovočnemu tajniku g. Malenšku, ki je poročal o edini točki dnevnega reda: o potrebi izmenjave zveznega tajnika glede na čim najintenzivnejše notranje delovanje v zvezi. Po končanem poročilu in debati je bil soglasno izvoljen za tajnika g. Malenšek. Sledila je seja zveznega odbora, na kateri je bilo sklenjeno, da se odpošlje na bansko upravo več važnih vlog glede znižanja taksa za ribarske knjižice, glede ugodnosti za nabavo ribjega zaroda in mladice iz banovinskih ribogojnic za člane v zvezi včlanjenih ribarskih društev, dalje glede revirne razdelitve vod v bivši mariborski oblasti, glede sklicanja banovinskega ribarskega sveta. Odborni so bili tudi predlogi varstvene dobe belic in zaščitnih ukrepov za ščuke, glede zaštite ribarskih vod po oblastnih organih, glede na obveznost vlaganja novega zaroda, glede ureditve ribogojstva s sačlami, glede podpore zvezi, pritegnitve ribarskih izvedencev h komisijskim razpravam in naposled glede tekem in velike ribarske razstave v teku prihodnjega ljubljanskega velesejma leta 1934.

Jutri se prične v Mariboru pred tričlanskim senatom okrogne sodišča

velika razprava proti voditeljem propadle mariborske Kmetijske eksportne zadruge, ki so po likvidaciji prenesli svoje delovanje v Zagreb, kjer so zagrešili nepošteno manipulacije. Zagovarjali se bodo 30 letni samski posestnik Ignac Kristovič iz Bukovcev pri Ptuj, 30 letni samski posestnikov sin Matej Zunkovič iz Polove pri Račah, 47 letni oženjeni zasebni uradnik Franc Kenda iz Boveca, v Italiji, a stanujoč v Mariboru, in 45 letni oženjeni bivši trgovec Ivan Volfont. Nepoštena manipulacije so vršili po savski, dravski in dunavski banovini od 1. novembra 1. 1931. do aprila 1. 1932. Njih agenti so preplavljali vse tri banovine, kjer jim je kljub hudi gospodarski krizi nasledilo več tisoč oseb. Vseh okusodavcev je okrog 19.000. Zadruga je inkasirala ogromne zneske, izplačevala pa samo malenkostne vsote.

Objave

— Društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani priredi kakor vsako leto tudi letos, štetje obiskovalcev grobov. Vse obiskovalce prosimo, da v svrhu kontrole vržejo v nabiralnik vsaj en novic, saj bodo s tem storili mnogo v pomoč najsiromnejšim, društvu pa v boderlo k vztrajnemu delu.

Sokol v Trzinu priredi danes ob 20. pod okriljem Zveze kulturnih društev predavanje dr. Staneta Rapeta, narodnega poslanca, o avijatici kot modernem prometnem sredstvu. Vabimo občinstvo!

Trije koncerti v začetku novembra v Ljubljani. V petek, 3. novembra bo v Filharmonični dvorani koncert, ki ga priredi violinist Karlo Rupel s pianistino Zoro Zarnikovo. Odlične sposobnosti violinista Rupla so dobro znane, zato obisk njegovega letošnjega koncerta najtopleje priporočamo. V poned., 6. nov. bo koncertual v dvorani Uniona učiteljski pevski zbor: izvajal bo obilen vokalni spored iz jugoslovenske literature. — V petek, 10. novembra pa dobimo goste iz Skopja. V Ljubljani nastopi 130 članov pevskega društva »Vardarja« v narodnih nošah. Na vse tri koncerte opozarjamo, vstopnice so v prodaji v Matici knjižarni.

Poljub poccstnice

Razkošen avto je obstal pred tržnicami. Bilo je ob petih jutraj. Princ je skočil iz njega, ukazal šoferju, naj počaka, in izginil med zapuščene ulice.

Bil je elegantne postave. Izpod klobuka s povešenimi kraji je gledal njegov lep obraz. Nekoga je iskal. Na oglu Labodje ulice je opazil dekle, ki je zbudilo njegovo pozornost.

»Ali hočete z nami kositi? Pet zlatnikov vam plačam.«

Z ujedljivim nasmeškom je odvrnila:

»V sedanjih časih takega predloga ne morem odbiti. Kje je to? Daleč?«

»V Neuljju. Pri meni doma.«

Šla je z njim in stopila sta v avto. Sedla je k njemu in rekla:

»Imeniten je tvoj avto. Kaj pa bo takega pri kosilu? Ali potrebujete artiste? Vidi se ti, da nisi navadne vrste človek. Mislim, da ste snobi, ki se dolgočasite, kaj? ... Pa bi radi kaj zanimivega videli. ... No, meni je prav. Čim bolj neumno bo, tem bolj se bomo smejali.«

Z jasnovidnostjo ženske, ki pozna življenje, je uganila resnico. Princ, njegova žena in prijatelj so sklenili pobrati dekle s ceste, da bi pripovedovalo o svojem življenju. Okus bogatinov, domišljija blazirancev. Gledala je svojega soseda. Še nikdar ni

biti. Ali je to tvoja žena?« Premerila je princso od glave do nog in potem rekla: »Tej bi se pri nas godilo! Nikoli ne bi bila sama. Nekaj ima na sebi, kar moške vleče.«

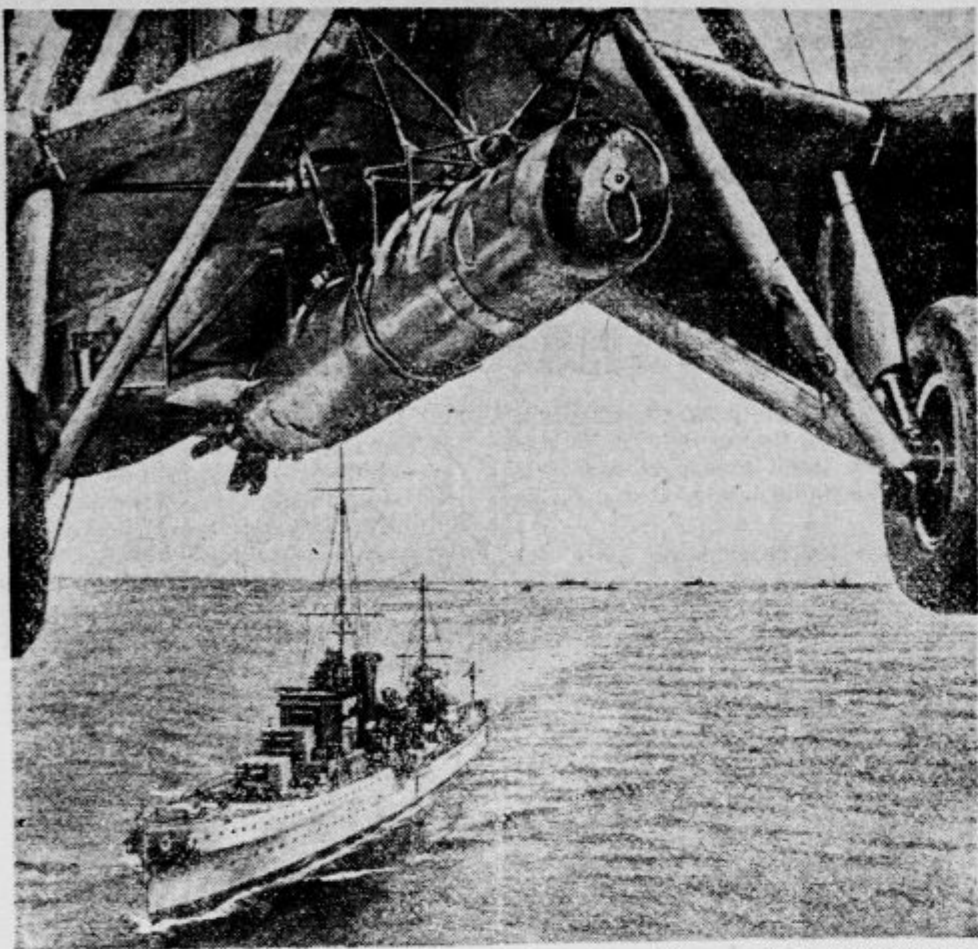
Princeza je zardela pod njenim pogledom, ki je bil podoben sončnemu. Drugi, ki so se pri tem zabavali, so se zadovoljno smehljali.

Princ ji je nallil veliko časo likerja, da bi šel bolj odzvojal njen jezik. Začela je pripovedovati dogodivščine, ki so se odigravale v njeni sobi. Ena izmed prijateljic princeze je hotela videti njen tetovirani hrbet. Z mrzlično kretnjo je odpla naramnico svoje rdeče srajice in pokazala delo ljubimca, ki ji je izginil. Premerila je prince in divje rekla: »To je bil fant — skoraj takšen kot ti.«

»Kaj je bilo z njim?«

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Križarke gredo lahko v ropotarnico

odkar gospodari v zraku nad njimi najnovejši angleški »leteči top«

Ameriški bombažarji stavkajo

Kalifornijski bombažarji so v veliki stavki, ki je na več mestih dovela do resnih spopadov s policijo

Gaudeamus igitur ...

Pariške »stare hiše« uvajajo nove slušatelje na pariškem vseučilišču v tajne veselega dijaškega življenja

John Galsworthy:

Dnevi, ki jih bom pomnil

I. Ko sem bil še deček, sem doživel več pomembnih dni, dni, ki so se v moji domaći hiši pripravljali za družabne večere. Če nisem bil prav pri učenju, sem vsem vneto pomagal, zlasti pa vrtnarju. Iz cvetličnjakov sem nosil grozdje in ananase, ali pa sem trgal z južnega zidu breskve in nektarine. Zmeraj sem moral biti tudi zraven, kadar je Henry, prvi sobar, z dvema košarama v rokah, odpiral mojemu očetu vrata, za katerimi je tako prijetno in smešno dišalo po plinu in gobah.

Z rokami za pasom in razkoračeno sem stal zraven in strmel v očeta, ki je neverjetno oprezo prijel steklenice in jih s svojimi suhim prsti, ki so se končevale s koničastimi nohti, držal proti svetlobi. Potem sem si domisljal, da sem v grajski ječi in se prav posebno hitro obrnil, kadar smo nesli steklenice ven. Tudi v kuhinji sem imel neprestano polne roke dela. Saj sem moral vendar »nadzorovati«, kaj pride na mizo in dopustiti, da so me opominjali: »Master Johnny, prosim, da se ne dotikate!« Zdelo se mi je tudi primerno, da opazujem konjušničarja Georga, kako čisti svoje kovinske gume, da se lepo svetijo — pozneje bo moral z njim nekaj predstavljati, sam ne vem kaj. Vse to se je do-

gajalo dopoldne. Popoludne je bilo še dosti bolj razburljivo. Takrat je prišel že zelo zgodaj moj prijatelj Mr. Sawdy, ki je branjaril z zelenjavo. Imel je lep, bled obraz in vnetje. Tudi moja družba mu je bila zelo všeč. Tudi moj prijatelj Glover, ki je znal tako smešno mežikati, se je pokazal. Oba sta bila praznično oblečena in imela v žepih bele rokavice (videl sem, kako so gledale iz njih). Pomagala sta nositi Henryju in Françoisu posebno jedila na mizo in polniti bufete. Kadarkoli sem prišel pogledat, se je obrednica čedalje bolj svetila in lesketala. Bila je bila ko sneg in zmeraj prijetnejše je dišalo po melonah, ananasu in cvetju. In naposled sem dejal Mr. Sawdyju: »Zdaj bi imel rad vatelje!« In Mr. Sawdy je oprezo pogledal okoli sebe, ujel enega iz skatle, potem pa je škatlo malce pretresel in nihče ni mogel več opaziti, da eden manjka. Jaz sem vatelj, čisto počasi sem ga grizel od spodnjega konca navzgor. Čudoviti so bili ti vatli! Kako je bil nadev okusen! Pri takih priložnostih sem šel v zgornje nadstropje, da bi videl, kako Adele frizira Evie. Njeni lasje so bili lepi, skoraj rumeni kakor slama in visoko zaviti nalik blazini. Potem sem slonel na oglu toaletne mizice, obračal srebrno orodje na vse strani,

Poljubljanje prepovedano

Za Bronxville, fevdalno predmestje New-Yorka, v katerem prebivajo najbolj bogati in znani trgovci ter industrijci metro-pole ob Hudsonu, je izšla policijska odredba, po kateri je v bodoče poročenim ženam prepovedano javno poljubljati svoje moške. Ta čudna odredba ima že večmesečno zgodovino.

Že dolge mesece je prejemal tamošnji policijski prefekt vsak dan cele šope pisem, v katerih so se zagrizeni samci, ki jih tudi tam ni malo, ogorčeno pritoževali nad razmerami, ki vladajo ob jutranjem odhodu vlakov iz Bronxvillea v New-York. Žene, ki se ta čas bolj ali manj nežno poslavljajo od svojih mož, delajo namreč pri blagajnah, na peronu, pred vozovi takšno gnečo, da potniki le z veliko težavo pridejo do svojih mest. Policija je torej odredila, da zakonci v bodoče ne smejo stopiti skupaj na peron in da morajo svojo eventualno potrebo po poslovitvi opraviti že v svojih avtomobilih. A tudi za avtomobile velja predpis, da se morajo ustaviti sto metrov pred postajo. Policija zelo strogo pazi na to, da se te odredbe izvršujejo do ptičice.

Zdravnice v Indiji

Zdravnice so v Indiji posebno potrebne, kajti pravoverni Indijci bo rajši pustili, da mu žena ali hči umrjeta, nego da bi jo zdravil mož. Stara ameriška zdravnica pripoveduje, kako je prišla do tega, da se je lotila tega poklica.

Nje stari oče in oče sta delovala v Indiji kot zdravnika, sama pa ni imela dosti nagnjenja do zdravniškega stanu. Nekega večera je potrkal na vrata njih hiše starejši brahman in rotli tedaj še mlado damo, da bi prišla zdraviti njegovo ženo. Ker se ni na medicino nič razumela, je hotela poslati svojega očeta, toda brahman je to odklonil. Nedo dolgo potem je prišel neki mohamedanec v hišo in prosil isto tako pomoči za svojo hčer, a se ni dal na noben način prepovoriti, da bi jo zdravil mož. Zdravnik. »Rajši vidim, da mi umrje, nego da bi jo videl mož, ki ni nje mož.« V isti noči je prihitel tretji možakar po pomoč za hčer, pa mu je niso mogli dati, ker je odklonil možkega zdravnika. Dan nato so zvedeli, da so vse tri ženske umrle. Ta vest je napotila zdravnikovo hčer, da se je lotila zdravniškega študija. Trideset let je potem z velikim uspehom delovala v Indiji. Ustanovila je tu sama medicinsko šolo, na kateri študira lepo število deklet za zdravnice.

Barve in tek

Da zavisi količina izločenega železnega soka in s tem tek tudi od zunanjih okoliščin, je znano. Tudi barva more zato vplivati na glad. Novejša raziskavanja kažejo, da rumena in rdeča tek pospešujeta, zelena in modra pa zadržujeta. Nekaj slinčnega so ugotovili že davno, in sicer v področju obsevalne umetnosti. Odkrili so, da zeleni in modri žarki pacienta pomirjajo, rdeči in rumeni pa dražijo. Zdi se, da bodo imele te ugotovitve še kakšno praktičnejšo posledico za gradnjo jedilnih sob.

Los na Zelandu

V Gribkopu, nekem severozelandskem gozdu, so gozdarji in lovci opazili losovo samico. Pojav te živali je vzbudil tem večjo pozornost, ker je znano, da se v današnjih gozdovih že od srednjega veka ne zadržuje več losov rodu. Zato domnevajo, da je prišla žival čez Oeresund iz Švedske.

Ugotovitev umora po 400 letih

V katedrali v Vilni so shranjeni telesni ostanki dveh poljskih kraljev, žen kralja Zigmunta Avgusta II. Sedaj hočejo preiskati, kaj je resnice na stari trditvi, da sta bili kraljici zastrupljeni. Njihu trupli so tako dobro izbalzamirali, da sta še danes nedotaknjeni. Po drugi strani pa pozna moderna kemija obilo načinov, po katerih se lahko še po stoletjih ugotavljajo sledovi strupov in to celo pri truplih, ki so začela že trohneti.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, oprisku, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda, telo vseh nabranih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih hso priznali, da se »Franz Josefova« voda, obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Demonstracije proti židom v Jeruzalemu

Arabski prebivalci Jeruzalema so zadnje dni hrupno demonstrirali proti doseljevanju židovskega elementa v Palestino. Policija je morala zadrževati razjarjene množice, ki so prodirale tudi najsilnejše kordone varnostne straže

Borba za »streho sveta«

Prastara »država sredine«, Kitajska, nekoč velikanski svet zase, je izgubila že davno Birmo, Nepal in Tibet, Anam in Tonkin, Japonska si je vzela Mandžurijo in Džehol, Rusija je sovjetizirala Mongolijo, a sedaj ji pojde v zgubo še zadnja kolonialna dežela, Vzhodni Turkestan, 500.000 kv. angleških milj velika provinca Sikiang.

Navzlic svoji velikanski razsežnosti šteje ta dežela komaj 2 milijona prebivalcev. Sven Hedin in sir Aurel Stein sta odkrila v njenih ogromnih puščavah ostanke nekdanjih bogatih mest in cvetočih ozemelj, a še danes so tam mesta, kakor Kašgar, Jarkent, Kulča, Urumči, v katerih sedijo angleški in ruski generalni konzuli in kujejo že desetletja spletke drug proti drugemu v prid svojim državam. Kitajski vpliv ni bil tu nikoli posebno velik, ker je večina prebivalstva turško-tatarskega porekla (Turki, Kirgizi, Dunganji), Kitajci pa so zastopani le z redko plastjo uradnikov, trgovcev in vojakov. Severovzhodni del dežele, ki jo imenujejo tudi »streho sveta«, je že povsem pod ruskim vplivom. jugozapadni pod angleškim in samo južni

del je dejansko že kitajski. A vprašanje je, koliko časa bo še Kitajska imela tu kakšno besedo. V zadnjih letih je začel vstopovati naraščati ruski vpliv, pač najbolj zaradi bližnjega ruskega Turkestanu in »Turksibae« (turkestansko-sibirski železniške proge), ki je ta oddaljeni in pozabljeni kos sveta spravil bližje svetu — t. j. Rusiji. V zadnjem času pa pripravljajo Angleška odločilni udarec. Pravijo, da namerava ustvariti tu mohamedansko »odbojno državo« v tej državi igrajo glavno in odločilno vlogo kakor Japonska v Mandžukiju. Rusi pa tudi ne drže rok križem. Tako se že cele mesece vršijo lju-ti boji, Turki, Kirgizi in Dunganji so se oborožili, belogardisti nastopajo proti njim, tovarne za orožje imajo ogromne dobičke, nihče pa ne ve, za koga se bojuje in proti komu. To vesta le Anglija in Rusija, ki premikata »vstajke« in vstajskim nasprotno čete po deželi kakor like na šahovnici. Kitajska pa gleda brez moči, kako se ji izgubljajo še zadnja pred davnimi stoletji osvojena dežela.

Iz akvaristove torbe

O lovu na činklje in drugo.

Dasi so se vode že nekoliko ohladile, se noge pri akvariranju prav lahko privadijo sedanjim nižji toploti barskih jarkov. Zadržanje dni sem lovil činklje v Cornovu kar dvakrat zaporedno. Prvikrat me je spremljala smola, kajti po dveurnem brskanju po blatu nisem ujel nobene činklje, pač pa se mi je zaradi ilovice in vode odvojil podpiat enega čevlja.

Obogaten s to izkušnjo sem drugega dne nataknil galoše kar na gole noge. Z galošami, vendar ne zaradi njih, mi je bila sreča milejša: ujel sem namreč po enournem zajemanju lepo, 6 cm dolgo činkljo z rdečerumenimi in črnimi progami vzdolž života. Pri tem lovu so bile galoše dokaj nepokorne, ker so se čisto ločile od nog, poleg tega je pa postalo v njih zelo živo, ker so se zatekale vanje preplašene postranice, ličinke in tudi ribice. Vrh tega so padali v galoše razni polži in kamni. Navsezadnje sem pa na nekem mestu običal v ilovici, in ko sta galoši po daljšem naporu zagledali beli dan, sta bila razparana oba gornja dela. Potem takem me je veljala činklja par čeljev in par galoš, bila je torej precej draga, vendar misel, da bom podpiral s popravilom čevljev in z nabavo novih galoš domačo obrt in industrijo, a zlasti lepa činklja sta me popolnoma pomirili z usodo. Galoše sem vrzel na obalo in golih nog nadaljeval pot. Ujel sem nekoliko večjih ličink kačjih pastirjev iz roda Aschnidae in Libellulidae, nekaj postranic in razne polže, o čemer se prijazni čitatelj lahko prepriča, če noseti deželni muzej, kjer so razstavljeni trije akvariji. V največjem so dafnije in ciklopi, ličinke kačjih pastirjev in polži. Na steklih tega akvarija vidimo polžke prilpeke, na dnu pa velike zaklopke iz Skadrskega jezera, ki jih je prinesel g. dr. Kuščer.

Pri zadnjih izletih v Bevke sem videl v šotnih jarkih mnogo vodnega mahu (Riccia fluitans), večje kolonije žabjega sečja, mešink in prtilikavega lokvanja. Riccio sem zasadil v nekem ribniku blizu Ljubljane, in ko se bo razmnožila, povem dotično mesto. V nekem jarku kraj Bevk je bilo nekoliko majhnih urea. Evo sem vzel, s seboj. Majhna mrena je podobna globokcu; spoznaš jo na mesnatih ustnicah in podstojnem gobčku. Kdor se zanima za mreno, jo vidi v »sele« akvarij muzeja, kjer so tudi pezdiki, rdečkasti, rdečeperke, podusti kienči, ploščci, koreslji, zelenice, pisanci in pisanke. Vračalo se iz Bevk proti Ljubljani sem

zavil s Tržaške ceste proti zdaj že precej zanemarjenemu spomeniku-paviljonu na Cesti dveh cesarjev, od tam pa skozi jesensko mirni mestni log k ribniku na koncu Opekarske ceste. Ljubitelj vodnih hroščev bi utegnil ujeti ta večer vodne plesalce (Gyrinus), ki so krožili v dveh velikih jatah na vodni gladini. Navadno jih vidiš k večjemu po 3 do 4 skupaj.

Ljubiteljem polžev (Cobitis) sporočam, da so v naših vodah ne samo navadne polže (Cobitis taenia s črno piko na repni plavuti, temveč tudi balkanske polže. Z ljubeznim posredovanjem našega zoološkega instituta sem poslal polž čez brez pike na repu in z drugo risbo na hrbtu našemu ihtiologu na jugu g. dr. Karamanu v Skopje, ki je v njej spoznal polžev z juga (Cobitis balcanica Karaman). Take polže so v Malem grabnu, v Radni pri Bežovici in v drugih barskih potokih s peščenim dnom. O. S.

Ena izmed mnogih žensk, ki trenirajo dekleta na kolesu

V Hollywoodu trenirajo dekleta na kolesu za šest oseb

Prijazen in kisel obraz

Ameriški psihologi so napravili več poskusov s prijaznimi in kislimi obrazi, da bi dognali, kako vpliva obraz na delo. Rezultat je pokazal, da delo pri kisle obrazu trpi, dočim prijazen obraz dviga in pospešuje delazmožnost do skrajne meje.

Darujte za nesrečne poplavljenice

Grim.« In nato je stal pred vrati salona. Vsi so prišli drug za drugim in mu nekaj sepetali na uho. In vzklikal je tako nekako: »Mr. in Lady Evelyn Tushby, Sir Edgar in Lady Dulane, Miss Dulane — hm! hm! — Mr. in Mrs. Terin, Mr. in Mrs. Tipping — hm! hm!«

Vedel sem — zdaj so že vsi prišli in to je prav. Henry je ostal že sam. Zdajci pa sem zagledal, kako je podržal palec pod nosom in iztegnil prste proti vratom. Preden sem mogel poklicati »Henry!« in ga vprašati, zakaj dela tako, je odprl vrata v obednico in stopil vanjo. Vselej se je hitro vrnil, naposled pa je odprl vrata v sprejemnico in dejal: »Diner je serviran!«

Tedaj sem vstal in iztegnil glavo čez ograjo, saj sem moral vse natanko videti! Vse je bilo kakor v Noetovi barki, le da so bili vsi gospodje črni in spredaj na prsih njemu koncu so bile obsežnejše. Naposled kože kakor gropa Noetova in proti spodnjemu beli, dame pa so imele dosti več je prišla mati in z njo Sir Edgar Dulane, ker je bil največji izmed vseh. In stric Wally je bil najmanjši, toda videti je bil zelo dostojanstven, ker je bil tako širokopleč. Pri tem je imel tudi še največji telovnik. In kakor nalašč je morala mademoiselle vselej prav tedaj vzklizniti: »Jean, comme tu es méchant: viens donc!« In to je bilo vse. Več nisem nikoli slišal ali videl.

• »Jean, kako si hudoben; pridi vendar!«

Sportna nedelja

škoda točke!

V današnji tekmi proti Hajduku je Primorje brez potrebe dalo obe točki — Visoka zmaga Gradjanskega, drugod zmage favoritov

Ljubljana, 29. oktobra.

Tekme v ligah se bližajo koncu, za nekatere veselemu, za nekatere manj veselemu, nekaj pa je še celo takšnih, ki se zmorejo ne vedo, kaj jim prinese »dan prihodnji«. Najbolj napeta je zdaj borba za one klube, ki so sredi tabele, kajti vrh in dno tabele sta že definitivno zasedena. Med temi »srednjimi« klubi pa zavzemata najbolj kočljiv položaj Primorje in sarajevska Slavija, ki sta zaradi neznatne razlike v točkah še zmerom v nevarnosti, da bi morala zapustiti ligo; enega izmed teh čaka ta usoda neizbežno. Zanja se tudi danes ni izboljšala situacija, čeprav je trenutno za Primorje ugodnejša!

Danes je nastopilo v tekmah za točke osem enajstoric.

Ljubljana je videla Hajduka, ne več takšnega kot je bil včas, toda še zmerom simpatičnega in temperamentnega, ki mu je danes pomagalo skoraj samo naključje, da je odnesel obe točki in se vsaj začasno krepko približal BSK. Škoda točke, ki je v vsej drugi polovici visela nad Hajdukovim golom, pa ni bilo kljub premoči nikogar v primorjanskem napadu, ki bi izenačil rezultat. Treba bo pač počakati vsem onim, ki so upali, da bodo že danes lahko rešeni skrb za nadaljnji obstoj kluba v ligi.

Zagreb je imel svoj »derby«, ki ga je Gradjanski zelo visoko odločil zase. Zdi

se, da lanskemu prvaku zdaj proti koncu pojemajo sile in ni izključeno, da bo Concordia — če se ne popravi — v treh tekmah, ki jo še čakajo, zmedla račune še drugim. V ostalem je bil ta »derby« lokalnega pomena, ker v tabeli ni mogel imeti bistvenega vpliva.

V Osijeku je zadel Hašk ob »outsiderja« Slavijo, toda prav z muko je izvelik obe točki. Seveda je kljub temu tik pred tem, da pusti oba »kandidata za izstop« za seboj.

V Beograd je morala po svoj poraz sarajevska Slavija, ki je dobila z njim predzadnji udarec za popotnico iz lige. »Tragedija« se bo končala prihodnjo nedeljo proti Concordiji v Zagrebu!

Tabela, ki se je spremenila samo v dobro za Jugoslavijo in Haška, kaže po današnjem kolu tole sliko:

BSK	18	12	3	3	61:20	27
Hajduk	19	12	2	5	39:18	26
Bask	19	10	2	7	40:35	22
Gradjanski	19	10	1	8	31:29	21
Jugoslavija	15	9	1	5	27:22	19
Concordia	17	7	4	6	36:32	18
Primorje	17	6	3	8	37:40	15
Hašk	15	6	2	7	27:20	14
Slavija (S)	19	6	2	11	34:47	14
Vojvodina	17	3	4	10	20:46	10
Slavija (O)	19	3	2	14	21:54	8

Hajduk : Primorje 2:1 (2:1)

Tekme Primorje : Hajduk ne bomo zlepa pozabili. Ves aranžman je bil posrečen, pogoj, v katerih se je razvijala in dokončala ta velika borba, so bili nadvse ugodni. Predvsem poset, ki je bil — kljub visoki številki v datumu — sprčo naklonjenosti vremenskih dirigenov preko vsakega prikazovalnika zadovoljivo, razen tega pa naravnost propagandni stil igre, ki je pri vsej svoji siloviti borbenosti in napetosti ostala dosledno v najstrožjih mejah sportne fairnesse, vse te okoliščine so se prav prijetno dojmile rekordnega števila gledalcev. Z igrišča bi bili šli morda še za malenkost zadovoljnejši, če se ne bi bila nepričakovano usoda tako kruto poigrala z našim moštvom.

Kajti vnaprej dobro povedano, da je Hajduk pač zelo srečno odnesel obe piki iz belega mesta. Govoriti o zaslužen ali nezasluzeni zmagi je pri nogometu enako depasirano kot priljubljeno, vendar ne bo nikogar

med 2500 gledalci

ki ne bi priznal, da bi bil rezultat, kakor ga je potek igre terjal, še najboljši izraz za 0:0, vsi trije goli so nastali iz tako nesprejemljivih akcij, da niso mogli nikogar prepričati o svoji eksistentni upravičenosti. Še najbolj je ustrezal logiki situacije Feričev avtosol, ki je bil vsaj nepričakovan zaključek silovitega primorjanskega napada in za katerega je situacija vsaj kolikor toliko dozorala. Pri vsem je najbolj tragično za naše fante, da sta od treh takih zgodovinskih obsejala dva v njihovi mreži, dočim je samo eden našel pot v nasprotno. Kmalu po poltrhu so se pojavili na igrišču, toplo pozdravljeni, vsi trije akterji, moštvu v postavi:

Hajduk: Čulić—Matošić, Ferić—Marušić, Dešković, Radonoviković — Lin, Lemešić, Krakić, Bakotić II., Rosić.

Primorje: Starec—Hassl, Bertonec I.—Zemljica, Slamić, Boncelj—Jug II., Erman, Bertonec I., Jež, Zemljica

in sodnik Podubsky iz Zagreba, ki je prišel namesto dveh prvotno delegiranih.

Prva polovica

Zreb je dobil Dešković proti Hasslu in tako igra H. z vetrom, ki je pa medtem že dodobra pomehal, P. ima začetni udarec, toda prvih pet minut se igra stalno na primorjanski polovici; prvi napad P. je šel v 5. min. in konča s krasnim Bertonecjevim šutom, ki ga pa Čulić zaokrene čez prečko v kot. Korner gre streljal Bertonec, ki je zopet H. stalno v ospredju, v 7. min. pošlje Boncelj nevaren center-pas Rosiću v kot. Po prvih desetih minutah se doslej enostranska igra razvija in odpre, borba je živa in ostra, toda giblje se sredi polja, obe obrambi sta budni in sigurni, ne pustita preko kazenskih črt. P. prihaja čedalje bolj v napade in v 20. min. bije Jug drugi korner za P., ki ostane neizkoriščen. Takoj nato lep Zemljicev prodor, pa ga sam upropasti z nesmiselnim autom. Igra je vedno bolj razgrižena, borba gre za vsak centimeter prostora, kmalu se pokažejo dobre in slabe strani obeh moštev. Obrambi sta še nepremagljivi, obe srednji vrsti delata dobro, toda oba napada se izkažeta kot malo nevarni formaciji svojih moštev. Hajdukov napad igra na Kragića, ki je

dobro krit in more streljati samo iz nevarne daljave, Bertonec se v nasprotnem napadu trudi, da bi uvedel nekaj sistem v akcije, tiplje na levo in desno, a najde slab odziv. Najnevarnejši napad je Kragić, najboljši in poleg tega še zelo nevaren Bertonec! Medtem se v 26. min. nenadoma izčini uspeh za Hajduka: Lemešić prestrže slabo plasirano žogo, lepo do da med branilcem Kragiću, v startu se Hassl in Starec ne razumeta, a Kragić hladnokrvno porine žogo v nebranjeno mrežo, 1:0 za H. Ta nepričakovani intermezzo zaneša v igro potencirano zagrizenost. Igra je, čeprav izredno fair, ostra, napeta do skrajnosti, Hajdukov kombinacije kratkih pasov paralizira primorjanska srednja linija s polvisokimi dolgimi prenosi, in inicijativa prehaja vedno bolj na domače. V 32. min. se zopet, po možnosti še bolj iznenada, nasmehne Hajduku Fortuna. V povsem brezpomembni situaciji startata zopet Hassl in Starec na visoko žogo, za trenutek popustita oba, in ta ulomek sekunde izkoristi Rosić, da da žogi smer proti голу, ki ga žoga komaj, komaj doseže — nekdo je uganil, da je moral gol malo priteči žogi nasproti! — toda rezultat glasi 2:0 za H! Kljub vsemu tempo igre ne popusti, narobe, odslej so domači stalno v napadu, igra dobiva počasi izraz rahle, potem vedno bolj odločne premoči domačih. V 32. min. je P. po levi strani v jakem napadu, kombinacija Slamić—Bertonec—Zemljica—Bertonec dozorijo do zaključnega Bertonecjevga udarca, vmes je še Ferić, ki sicer zavstavi žogo, toda jo tako nesrečno poda svojemu vratarju, da se odbije od podboja v mrežo; s tem je rezultat znizan na 2:1 za H. Občinstvo nagradi z burnim aplavzom ta uspeh in podižga svoje na izravnanje. Poslednje minute polčasa potekejo v znamenju stalne premoči P., toda H. dobro brani svoje svetlice.

Druga polovica

Drugi polčas prične zopet s Hajdukovim ofenzivno, toda že v prvih minutah ima P. šanse, tako da je Hajdukov obramba dobro založena z delom. Po desetih minutah se tempo igre unese. Hajduk poskuša še na momente s svojimi kombinacijskimi potezami v glavnem se pa sredi polčasa omeji na obrambo, kjer igra po večini s petimi branilci. V napadu P. se nenehoma trudi Bertonec, skuša ustvarjati situacije drugim in sebi, toda ne uspe mu, da bi prišel do čistega strela. Čim bolj se igra nagiblje h koncu, tem jačji je pritisk P. proti koncu se igra že izključno v Hajdukovem kazenskem prostoru, kjer se bori vse moštvo Primorja proti kompletnemu Hajduku. Toda Hajdukov taktika zmaga nad prižadevanji domačih. H. sistematično konzumira minuto za minuto z odbijanjem napadov in z zavlačevalnimi akti. S tremi neizkoriščenimi koti se neha ta velika borba, kakršno je ljubljansko občinstvo malokdaj imelo priliko gledati na ljubljanskem igrišču, a končni rezultat ostane 2:1 za Hajduka, ki je tako pomnožil svojo zalogo točk z nadaljnja dvema in si uvrstil položaj na drugem mestu tabele.

Hajdukov zmaga torej nikakor ni bila prenerčljiva.

Izvojeval jo je z muko in težavo, dasi ni bil boljši na terenu. Kar je splitsko moštvo

II.
Ko mi je bilo osem let, se mi je odprl no svet. Dotlej nisem poznal tistih bohotnih cvetov na drevesu življenja: morskih razbojnikov, trgovcev s sužnj, tihopavcev, divjih lovcov, razbojnikov, Saracenov, Francozov in plemenitih Britancev, ki so steli za užitek in dolžnost, da so se leto za letom z njimi borili. Prvakar sem prebrehel ošpice, bolezen, ki odpre duši nove razgledne — in prav tedaj je prišla v hišo nova vzgojiteljica. Koliko je bila stara, ne vem, sicer pa je bila zelo stara, morda že dvajset, toda še zmeraj lepa. Imela je široke čeljustne kosti, svetlosive oči, svetlorjavne lase, ozke obleke, prijeten vonj, romantične občutke in knjige, ki so bile polne pustolovskih dogodivščin: njena prva dolžnost je bila ta, da nam je iz njih brala, mi pa smo morali poslušati, cuzati citrone in postajati zdravi.

Tak je začetek novega sveta; in v tem svetu je bilo vsako drevo jadrnica z razpetimi jadrji: da smo morali splezati na vsak jambor; vsaka omara za obleko ali knjige, rajski zid ali pa pečina, odkoder je bilo reba skakati; vsako okno lina v ječi, da no skozi njo uhajali; vsako cvetko na zeleniku smo morali odtrgati in krstiti: Sir Lancelot, Sir Lancelot (o nepozabljeni Sir Lancelot), Sir Tristan, Sir Palamedes. In po-

tem smo tolkli drugo z drugo, dokler ni eni izmed njih odletela glavica; tako smo videli — ali pa tudi ne — kdo je močnejši. Vse naše življenje je bilo sen o ropanju arabskih galej, o boju britanskih mornarjev z morskimi somi na slabotnih splavih, o lovcih na jelene, o bodalnih, turnirjih, o obleganju grajskih stolpov, preganjanju stroh šolnikov in še mnogih drugih podobnih rečeh.

To je bilo leto polno čaru izmišljenih bojev in — ljubezni do naše nove vzgojiteljice. Poletne počitnice so se nam zdele brez nje puste, in na dan njene vrnitve v blestemem se avgustu srio neprestano tekali po stopnicah in čez nje skakali, letali po sobah in vsem pripovedovali, da zdaj res pride, potem pa smo se brezmejno čudili, da niso bili vsi drugi zaradi tega dovolj na iglah. Prežali smo v mrzli veži in prislukovali, kdaj se pripelje voz. Z ropotanjem in stokanjem je res prišel, obstal — in stala je pred nami v solnce. Skok iz zavetja v temni veži, skok, tako visok, da so se roke ujele za njen vrat, noge oklenile njenega telesa. Tako smo vsi štirje v klobčih viseli na njej. In obliki smo jo, tako vihravo, da je nekaj pošlo in da je brez sape zaklicala: »Oh, dragi!«

Tudi to so bili nepozabni dnevi, dnevi bojev in ljubezni. (Prevel B. R.)

dičilo, je bila odlična pozicijska igra, svež start in dober placement. Tudi so Hajdukovci pokazali prav lepo in koristno igro z glavo, posebno v obrambi. Svoje napade pa so večinoma gradili s kratkimi pasovi, s podajanjem žoge z noge na nogo, dokler jim ni nasprotna obramba skvarila zamislekov. Najboljši so bili v sredini, kjer je imponiral Dešković z dobrimi konstrukcijami napadov, dočim je obrambno delo rajši prepuščal drugim. Dobra sta bila tudi stranska krilca, zlasti je bil agilen in koristen mali Radonoviković, reprezentativce Marušić pa je imel z Zemljicem hude borbe in mnogokrat težke čase. Hajdukov napad se ni pokazal z najboljši strani. Igrali so na Kragića, ki ima res krasen šut, a bil je dobro pokrit, in le enkrat je imel priliko izkoristiti napako nasprotno obrambe, kar je tudi temeljito popravil. Omeniti je še Lina na desnem krilu, ki je bil gotovo najslabši mož na polju, drugi v napadu niso silili preko povprečnosti. Obramba se je v glavnem dobro držala, branilca sta v drugem polčasu zelo popustila, zlasti Ferić se je čisto nahajal v malo zavidnih situacijah. Čulić ni bil preveč zaposlen, toda tistih parkat, ko je bil postavljen pred težavne naloge, je opravljal svoj posel v stilu reprezentativnega vratarja.

Primorjani so igrali

v glavnem dobro.

Boljši kot v svojih zadnjih nastopih na ljubljanskem tleh. Desna stran napada je bila hroma, in odtod je izviralo vse zlo. Kakor je sicer leva stran napada funkcionalna toliko boljše in se je prav dobro izkazal tudi vodja napada, je to bilo za nasprotno obrambo premalo, saj se je lahko posvečala vsa samo trojici napadalcov. Prav dobra je bila pri domačem moštvu srednja vrsta, v obrambnem delu je bil Slamić naravnost izborn in je nevarnega Kragića dobro držal. Tudi konstruktivno je bil tokrat zadovoljiv. Oba stranska krilca sta se sijajno razigrala, bila sta enako koristna v obrambi kot v podpori napadu. Ožja obramba je bila dolgo nepremagljiva barijera, Starec je imel prav za prav le malo dela, manj kot njegov tovariš v nasprotnem голу, in mu razen dveh zgrešenih startov ni moglo oporekati; tragika je pač v tem, da sta tisti dve napaki obrodili neprijeten sad. Branilca sta bila gotovo zelo postrtovalna. Hassl bolj temperamenten, zato tudi nemara bolj nesrečen, Bertonec, najboljši od vseh starih branilcev na polju, flegmatično miren, pa precizen kot stroj. Tretji činitelj v tej borbi je bil g. Podubsky, ki je svojo nalogo rešil brez večjih napak na splošno zadovoljstvo.

Gradjanski : Concordia 5:1 (4:1)

Zagreb, 29. oktobra.

Domači »derby« med Gradjanskim in Concordijo se je v 20. min. drugega polčasa spremenil v splošno zmedo, tako da je morala posredovati policija. Povod za incident so dali najprej igralci, ki so se stegli med seboj, nato pa je vdrlo na igrišče še občinstvo in sodnik je moral igro za več minut prekiniti. Radi dejanskega spopada sta bila izključena igralca Valjarević in Šipoš. Tekma je zapustila mučen vtis.

V ostalem je Concordia igrala slabo, Gradjanski pa je bil izredno dobro razpoložen. Že v 2. min. je Antoković iz bližine dosegel vodstvo za G. V 8. min. je Šipoš z razantnim strelom povisal na 2:0 za G. V 17. min. je s pomočjo Kokotovića in Martinovića prišel spet Antoković do žoge in jo poslal »volley« neubranljivo v mrežo. 3:0 za G. V 28. min. je uspešno Lolić, da je zabil prvi in edini gol za svoje barve. 3:1 za G. V 44. min. je izrazil Kokotović ugodno priliko, ko je šel Demić iz vrat in povisal na 4:1.

V drugem polčasu se je po uvodoma omejenem neredu v 26. min. odlikoval Bratulić, ki je držal ostro Jazbečevu enajstmetrovko. V 28. min. je streljal Kokotović prosti strel radi »foula« nad Antokovićem in iz 18 m neubranljivo poslal v mrežo. Tekmo je sodil g. Bažant, ki je bil za razburjene duhove premalo odločen.

Jugoslavija : Slavija (S.) 2:1 (1:0)

Beograd, 29. oktobra.

Za tekmo ni vladalo posebno zanimanje. Med igro je pihal močan veter, ki je oviral moštvi. V 18. min. je dosegel Šalabur vodstvo za Slavijo. Jugoslavija, ki je nastopila z rezervnim srednjim krilcem, se ni mogla povezati in je izpustila mnogo šans, tako da so se že začeli bati za rezultat. V 29. min. je končno dosegla izenačenje, v 25. min. pa je Milošević iz enajstmetrovke postavil rezultat.

Nasprotnika sta bila na splošno enakovredna, vendar pa je bila Jugoslavija boljša v tehničnem pogledu in je zmago zaslužila. Tekmo je sodil g. Knifer iz Osijeka, ki je bila zanj ta naloga pretežka.

Hašk : Slavija (O) 2:1 (2:1)

Osijek, 29. oktobra.

Slavija je v tekmi proti Hašku takoj v začetku ostro napadla in Hašk se mora zahvaliti samo srečnejšemu slučaju, da ni dobil že v tem razdobju treh golov. Pózneje je prešlo vodstvo v njegove roke, tako da si je izvojeval zmago. Tekmo je sodil g. Rakčić iz Sarajeva, ki je imel igro dovolj v rokah.

SK Ilirija (table tenis sekcija). Gg.: Čenlak, Polak, Geržinić, Zelezničnik, Payer, Stuchly, Lukić Gogala, Tajnik Pilih morajo biti danes ob 19.30 v telovadnici na Ledini. Važno radi obnove zbora!

ZSK Hermes (pravna izrišča). Dnes ob 20. uina seja odprava upr. igr pri Belcu. Vse zaključne obračune prireditelj je prinesel na sejo.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Dnevi ob 20. seja sekcijskega direktorija v tajništvo.

Prvenstvo LNP

Ljubljana, 29. oktobra.

V podsaveznem prvenstvu sta bila danes odigrani dve tekmi, in sicer v Celju med Ilirijo in Celjem, v Čakovcu pa med Čakovečkim in Mariborom. V obeh srečanjih sta zmagala favoriti — Čakovečki vodi že s 4 točkami naskoka — in je prvenstvena tabela po današnjem kolu naslednja:

Čakovečki SK 6 3 2 1 20:18 8

Ilirija 3 2 1 1 9:5 4

Celje 4 1 2 1 8:7 4

Hermes 4 1 2 1 10:14 4

Zelezničar 2 1 1 1 7:3 2

Rapid 1 1 1 1 2:4 0

Maribor 2 1 1 1 3:8 0

Ilirija : Celje 2:0 (0:0)

Celje, 29. oktobra.

SK Celje je doživel danes svoj prvi poraz v podsavezni ligi, in sicer proti SK Iliriji. Igrale se je na zelo slabim razmočnim tleh na Glaziji. Kljub temu je bila igra zelo živahna in napeta, vendar pa v prvem polčasu daleko zanimivejša kot po odmoru.

Ilirija je pokazala razmeroma dobro tehnično in kombinatno igro ter je v startu in okretostih nekoliko nadkriljevala Celjane. Domačini so v prvem polčasu igrali zelo odločno in postrtovalno, po odmoru pa so popustili, kar je Ilirija spretno izrabila ter v 12. in 26. min. zabil dva gola.

Sodnik g. Čimperman iz Ljubljane je sodil do odmora točno in objektivno, po odmoru pa je z več napadnimi odločitvami oškodoval domačine. Klub slabemu vremenu je bilo na tekmi okoli 500 gledalcev.

Na igrišču v Gaberju bi se morala vršiti drugorazredna prvenstvena tekma med Atletiki in Laškimi; ker pa moštvo Laškega ni nastopilo, pripade Atletikom zmaga par forfait 3:0.

Čakovečki SK : I SSK Maribor 4:2 (1:1)

Čakovec, 29. oktobra.

Na igrišču Čakovečkega SK se je vršila danes prvenstvena tekma med domačim Čakovečkim SK in I SSK Mariborom. Čakovec je zadnjo tekmo jesenske sezone odločil v svojo korist s 4:2 (1:1), s čimer si bo najbrž tudi osvojil jesensko podsavezno prvenstvo. Za tekovanje je vladalo veliko zanimanje, obisk pa je trpel zaradi slabega vremena. Ves dan je deževal, proti pol dnevu se je pa zjasnilo, nastal pa je orkanu podoben veter, ki je povsem onemogočil regularen potek igre.

Maribor je igral do polčasa z vetrom in je imel več od igre. Dosegel je tudi vodstvo, a domačini so proti koncu izenačili z enajstmetrovko. V drugem polčasu je veter nekoliko popustil, Čakovčani so

Concordia — državni prvak v hazeni

Včeraj je družina Concordije zmagala tudi v drugi finalni tekmi nad družino Ilirije s 4:1 (3:1) in si s tem osvojila letošnje državno prvenstvo v hazeni.

(Podrobno poročilo bo v torkovem »Jutru«)

Skupščina

Ijubljanskega plavalnega podsaveza

Zdrava reorganizacija podsaveznega prvenstva — Odbor je nesprenmenjen

V restavraciji Emona se je včeraj dopoldne vršila redna letna glavna skupščina Ijubljanskega plavalnega podsaveza, ki je — kljub piki udeležbi klubov — stvarno obravnavala in rešila nekatere pomembne in važne probleme našega lepo napredujočega plavalnega sporta.

Poročila

Po izvršenih formalnostih in konstataciji, da prisostvujeta skupščini po svojihopolno-močenih delegatih dva kluba — S. K. Kamnik in Ijubljanska Ilirija — je predsednik prof. Kuljški toplo pozdravil znanega gorenskega old-boy plavalca g. Jože Sekovaniča, ki je na povabilo podsaveza prišel na skupščino kot delegat pravkar se snujočega novega plavalnega kluba v Radovljici, ki bo obsegal precejšen teritorij tud radovljiške okolice in se bo v krasnem novem kopališču na Obli gorici brezdvomno razvil v močno postojanko plavalnega sporta na Gorenškem.

Tajniško poročilo je podal g. Pöschl. Iz njega je jasno razvidno celokupno poslovanje in delovanje podsaveza in njegovih klubov. Med njimi sta pokazala veliko agilnost Ilirija in Kamnik, dočim je Ijubljansko »Primorje« omejilo svoje delovanje samo na start svojega plavalca Viljana na državnem prvenstvu. Od ostalih članov so imeli po eno prireditev Maribor in Korotan v Mariboru. Na novo sta pridobljena Radovljica in Jesenice, kjer sta bila letos otvorena nova sportna plavalna bazena in so tam že obstoječa, odnosno snujoča se sportna društva pokazala velik interes in živahno delavnost na polju plavalnega sporta.

Svoj največji uspeh v letošnjem letu in v teku svojega obstoja sploh pa je dosegel LPP, ko je v septembru njegova plavalna reprezentanca v dovolj težkih okoliščinah porazila močno reprezentanco Gradca v medmestnem dvomatchu. Ob sklepu svojega poročila opozarja tajnik skupščino na znani predlog g. Macanovića o spremembah tekmovalne za državno prvenstvo s pozivom na klube, naj se odločijo, da složno nastopijo proti temu predlogu, ker je absolutno neprijeten in neumesten in za naše klube nesprejemljiv. Z zahvalo ljubljanskemu dnevnemu časopisu, predvsem službenemu glasilu LPP »Jutru« za vedno izkazovano prijazno naklonjenost, končuje svoje poročilo.

Po kratki debati, v kateri se je predvsem obravnaval Macanovičev predlog, je bilo poročilo tajnika sprejeto, naker je mesto odsotnega blaaginika poročal zopet g. Pöschl o stanju blaaginika, ki izkazuje ob zaključku letošnje sezone Din 298775 gotovine, kar priča o solidnem in preudarnem gospodarstvu Odboru in bila na podlagi pismenega poročila revizijskega odbora nodeljena razrešnica z zahvalo blaaginiku.

imel nekaj več od igre in posrečilo se jim je doseči vodstvo, po velikih naporih pa je Maribor zopet izenačil. Obramba je bila sijajna in je onemogočila vsak nadaljnji uspeh domačinov, ki so igrali pred golom preveč nervozno. Proti koncu igre so po krivdi vratarja Maribora, najslabšega moža gostov, domačini dosegli še dva gola.

Maribor je bil Čakovcu enakovreden nasprotnik, vendar je bil njegov napad pred golom premalo odločen. Rezultat ne odgovarja poteku in bi bil ob boljšem vratarju gostov neodločen rezultat najbolj pravičen.

Sodnik g. Pevalsek je imel igro v rokah.

Prvenstvo II. razreda

Svoboda : Mura 1:0 (0:0).

Maribor, 29. oktobra.

V nadaljevanju tekmovalja za prvenstvo II. razreda mariborskega okrožja sta igrali danes na igrišču Svobode Svoboda in Mura iz Murske Sobotice. Mura je od zadnjega nastopa precej pridobila. Rezultat ne odgovarja poteku in bi bil neodločen rezultat najbolj primeren.

V Murski Soboti je Gradjanski iz Čakovca zmagal v prvenstvu mariborskega okrožja nad tamošnjim Panonijo s 7:1, dočim se tekma med Dravo in Ptujem ni vršila.

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: Turnir Ilirije za rezervna moštva: Ilirija I : Reka 7:1, Slovan : Korotan 2:1.

Niš: Sparta (Zemun) : Gradjanski 2:0. Kvalifikacijska igra za vstop v ligo.

Dunaj: Vienna : Austria 4:1 (1:1). Sportklub : FAC 1:1 (1:1). Wacker : Libertas 3:1 (1:1) (prekinjena!). Donau : Hakoah 1:0 (prekinjena!). Tudi več drugih tekem je bilo zaradi dežja odpovedanih.

Praga: Slavija : Al Pacifique 2:2.

Sparta : BSK 0:0.

Nürnberg: I. FC Nürnberg : ASV Nürnberg 3:1.

Budimpešta: Ferencvaros : Nemzeti 5:1, Kispest : III. osztály 5:0, Hungaria : Bocsask 3:1.

Bern: Svica : Rumunija 2:2 (0:1). Tekma za evropsko prvenstvo, 15.000 gledalcev. Drugi gol za Svico je padel iz 11-metrovke.

(Kakor zmano, sta Svica in Rumunija naša nasprotnika v skupini, kjer bo padla odločitev o našem sodelovanju na evropskem prvenstvu l. 1954. Ker se je

